Ազգ

Azg

28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2005 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 238 (3404)

Շնորհավոր Նոր տարի եւ Սուրբ Ծնունդ

Այս համարով «**Ազգը**» փակում է իր 2005 տարեշրջանը: Փակում է՝ ուրախալի մի տեղեկությամբ, որը երեկ երեկոյան արձանագրեց ինտերնետային Ռամբլեր անկախ համակարգը. 10 միլիոներորդ հոդվածն ընթերցվեց մեր թերթի ինտերնետային (www.azg.am) կայքէջում: Դժբախտաբար ի վիճակի չենք որոշելու, թե մեր հավատարիմ ընթերցողներից ո՞րն է եղել հայ մամուլի համար այդ ռեկորդային թիվն ամրագրողը, բայց, ինչպես ասում են, հաջողությունը հաջողություն է բերում, եւ «**Ազգի**» աշխատակազմը հաջողություններ է մաղթում եւ Նոր տարվա ու Սուրբ Ծննդի առիթով բարեմաղթանքներ է հղում իր ինտերնետային, հայերեն եւ ռուսերեն թերթային բազմահազար ընթերցողներին, գովազդատուներին, տողն ու տարածող կազմակերպություններին, գործընկերներին, ողջ հայ ժողովրդին:

Մեր հաջորդ համարը լույս կտեսնի 2006 թ. հունվարի 10-ին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Անցնող ազգային տարին

Միջազգային անցնող տարին հարուստ էր իրադարձություններով: Լրատվամիջոցներու դժգոհելու առիթ չունեին: Նախորդ տարին ավարտվել էր ցունամիով, շարունակվեց Կատրինայով, հրդեհներով, հեղեղումներով, ավարտվում է ձյունամրրիկներով: Բնական աղետներից հետ չմնացին քաղաքական վերիվայրումները՝ սպանություններ, պայթեցումներ, հին ու նոր հակամարտությունների խորացում: Մ. Նահանգների դիրքն ու դերն առավել միահեծան շեշտվեց, իր հերթին շեշտելով դրան հակազդելու ոմանց ցանկությունը, այլոց՝ կամքը:

Իրադարձություններով բուռն էր նաեւ մեր ազգային կյանքը՝ ՏԻՄ ընտրություններ եւ հանրաքվե, որոնց գլխավոր արդյունքը քաղաքացիների անբավարարվածությունն ու անտարբերությունը եղավ: Եվ սա՝ մի ֆոնի վրա, երբ մի կողմից երկրի տնտեսական ցուցանիշներն են իսկապես բարձրանում, բայց մյուս կողմից ազգաբնակչության ներսում նյութական բեւեռացումն է խորանում, բեւեռի մի կողմում՝ քաղաքական գործիչ-գործարարները, մյուս կողմում՝ ազգաբնակչության մեծամասնությունը, որը պատրաստ է ամեն ինչի համար եւ բոլոր դեպքերում վճարել:

Տարվա վերջում բոլորովին բացահայտ դարձավ, որ մեր ընդդիմությունն անդամալույծ է, կաղում է 2 ոտքից, իսկ գլուխը չի աշխատում: Ուղեղազուրկ այդ վիճակից օգտվեց, բնականաբար, իշխանությունը, որի օգուտը ոչինչ արժի սակայն, քանի կորցնում է ժողովրդին, պետականության իսկական կրողին: Եվ քանի որ քաղաքական կյանքը վակուում չի հանդուրժում, տարվա վերջում բուսնեցին նոր կուսակցություններ, պատրաստվում են ծլել ուրիշներ, այդպես վարկաբեկելով նույնինքն կուսակցականության գաղափարը: Բայց Մեծ խաղացողին երեւի դուր է գալիս այդ վիճակը, որը հնարավորություն է տալիս մասնատել, վերախմբավորել, վերադասավորել յուրայիններին եւ հակառակորդներին:

Տարածաշրջանային առումով մի քանի ուղղությամբ Հայաստանը նորից շրջանցվելու վտանգին է ենթակա. Բաքու-Ջեյհան նավթամուղից հետո Վրաստանը փորձում է Թուրքիայի հետ սեպարատ երկաթուղի կառուցել՝ ավելորդ դարձնելու համար Կարս-Գյումրի երկաթուղին, սակարկությունների սեղանին վերապահելով ջավախահայության խնդիրները: Այս ֆոնի վրա պարզապես սփոփիչ է Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարությունը, որը Հայաստանին կարող է տալ ֆակտոր դառնալու ինչ-ինչ հնարավորություն առաջիկա տարում:

Իմիտացիա կամ ոչ, Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցը մնաց եւ խոստանում է անլույծ մնալ առաջիկա տարում, հակառակ համանախագահների եւ այլոց արտահայտած լավատեսության: Պարզապես, կարգավորման հիմքերը դեռեւ չեն ստեղծվել: Սակայն մեզ համար, ազգովին, Ղարաբաղյան բուն հիմնախնդիրը եղել եւ մնում է նույնը՝ ԼՂՀ բարգավաճում եւ վերաբնակեցում:

Այս առումով, հակառակ աննպաստ պայմաններին, կարեւորել է պետք «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հանգանակած 7,5 մլն դոլարը՝ գերազանցապես հասարակ ժողովրդի մասնակցությամբ սփյուռքում, Հայաստանում եւ Արցախում: Այնուամենայնիվ, խղճուկ գումար, որը կարող էին մեր չինովնիկներն առանձին գոյացնել, եթե որոշեին, օրինակ, մեկ տարի իրենց զրկել խաղասեր հաճախելուց...

Մեր պարագայում անհատը միշտ ավելի ուժեղ է եղել, քան հավաքականությունը: Եվ ազգային մեծ բարերար Քըրք Քըրքորյանն այս տարի եւս ապացուցեց դա. նրա նվիրաբերած 60 մլն դոլարն օգտագործվելու է դպրոցաշինության եւ հանրօգուտ այլ աշխատանքների համար:

Իրական ձեռքբերումներ արձանագրվեցին Ցեղասպանության ճանաչման հարցում՝ 90-րդ տարելիցի տարում: Տարբեր երկրների խորհրդարանների ճանաչման փաստից առավել կարեւորն է այն, որ Ցեղասպանության հարցը դարձավ նաեւ Եվրոմիության դռները թակող Թուրքիայի հարցը:

Մշակույթի ասպարեզում նշանակալից եղավ իտալական ամիսը Հայաստանում, որի դիմաց, այլ ուղղությամբ, 2006 թ.-ին նշելու ենք Հայաստանի տարին Ֆրանսիայում: 2005 թ.-ին ազգովին նշեցինք Գրերի գյուտի 1600-ամյակը, սակայն չհաջողեցինք լուծել գլխավոր խնդիրներից մեկը՝ համակարգչային ու ինտերնետային մեկ եւ միասնական այբուբեն ստեղծելու առաջադրանքը:

Առաջիկա տարի նշելու ենք մի տխուր տարեդարձ՝ Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի դեմ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը բռնի հակաթոռի վերածելու 50-ամյակը, որը դեռ մնում է խարանն ամեն առիթով ազգային ու պետական շահերից ճամարտակող ավանդական մեր կուսակցություններից մեկի ճակատին...

Ազգային միասնության եւ հավաքական աշխատանքի ու նվիրաբերման հրաշալի առիթ է լինելու առաջիկա տարի Հայաստան-Սփյուռք 3-րդ համաժողովը, որն այս անգամ իր ուշադրությունը սեւեռելու է մեր հին, ամենացավոտ խնդիրներից մեկի՝ գյուղի փրկության վրա, որտեղ կարեւորագույն դեր է ստանձնելու Ռուսաստանի հայերի միությունը, Հայերի համաշխարհային կոնգրեսը, մեր մյուս կազմակերպությունների եւ պետության հետ միասին:

Խաղաղություն եւ հաջողություն մեզ բոլորիս:

Քաղաքական դաշտում...

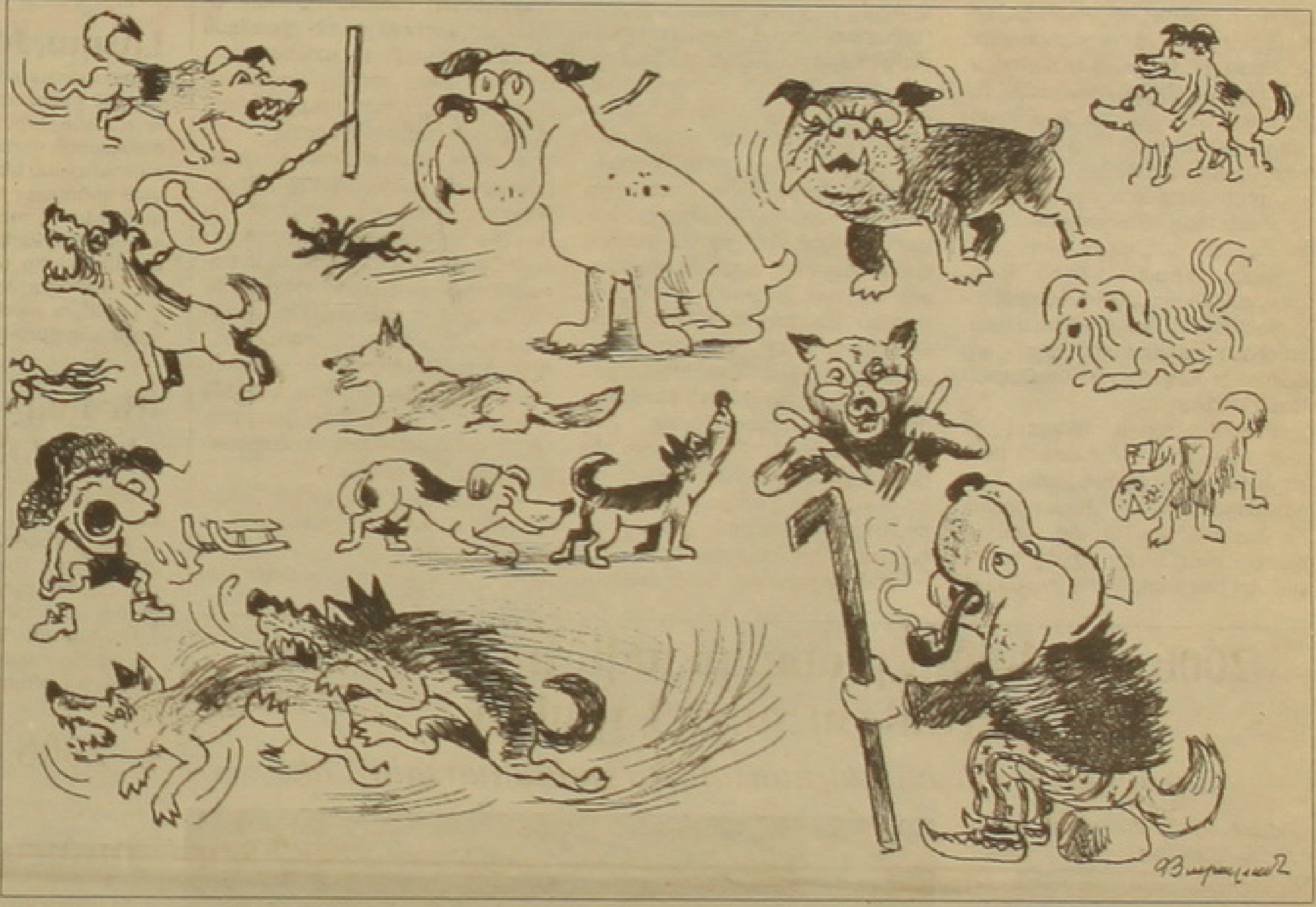

Թեւավոր խոսքեր՝ ասված եւ չասված

Ռոբերտ Քոչարյան-Էս վերջերս մի գլուխ բաց նամակ եմ ստանում, ոնց որ խոսնակս է ասում՝ օրը մի «անհեթեթ» թուղթ. համ ընդդիմությունն է յուղ վառում, համ կոալիցիան, վերջը ո՞նց է լինելու: Սեդրակս ասում է՝ պատ, քեզ պե՞տք է վերջը:

Անդրանիկ Մարգարյան- Յա՛, էտքան շուն կա՞, դե թող ինչքան կուզեն՝ հաչան...ՏԻՄ ընտրություններում մեկ ա ՀՀԿ-ն ա հաղթել:

Արթուր Բաղդասարյան-Որտե՞ղ են ձմեռում արջերը, է՞, դրանց պատճառով կոալիցիայում խանդը սիրուց ուժեղ դուրս եկավ: Սերս տվել եմ... դե լավ, սերս գաղտնի թող մնա: Առայժմ:

Տիգրան Թորոսյան-Ե՛վ երեկ, ե՛ւ այսօր, ե՛ւ վաղը սահմանադրությունը չպետք է խախտել, ուզում եք արածս ջուրն ընկնի՞...

Վահան Հովհաննիսյան-Ո՞վ է «թռնում», ո՞վ է «գցում», դա մեր գործը չէ, ես գործ տվող չեմ...115 տարի գործ ենք տվել, արդեն զզվել ենք:

Գալուստ Սահակյան-Էս սուտլիկ ռուսկաների ձեռքը կրա՞կն ենք ընկել: (Բա Լիսկա՞ն-խմբ.)

Աղվան Հովսեփյան- Կարո՞ղ ա բաց եմ քվեարկել: (Արթուրն ինչքան ուզում է նամակ գրի, մեջը փաստ չկա, իր խախտումներն աչքաչափով չե՞ն գտնելու):

Սերժ Սարգսյան- Քո պատկերացումներն են խոր ժողովրդավարության մասին, թե՞ միջազգային դիտորդներինը, այ լրագրող, ասացին՝ ընտրությունները ժողովրդավարական չափանիշներով են անցել, էլի: Չե՞ս հավատում՝ «Իկոնոմիստը» կարդա:

Հովիկ Աբրահամյան-Մկների բազմացման առանձնահատկությունն եմ ուսումնասիրում՝ դոկտորականս էդ թեմայով է լինելու: Մեր գյուղատնտեսությունը պետք է փրկել կրծողներից:

Վարդան Օսկանյան-Երեւում է՝ մյուսների համեմատ իմ լռությունն ավելի լավ է, քանի որ միայն ես եմ կովկասյան վագրի մռնչյունը լսում, ոչեւ մեկն էլ չի լսել:

Արկադի Ղուկասյան-Կարծում եք 7,5 մլն-ը առանց ինձ կհավաքվե՞ր:

Շավարշ Քոչարյան- «Արդարությունը» պետք է ընդունի իր անարդարությունը, ներողություն, սխալները:

Արամ Կարապետյան-Ես լավագույններից լավագույնը լինեմ ու չկարողանա՞մ Փարաքարը փակել, բայց հո Կաշչեյ Բեսմերտնին չե՞ն, մեկ է, գնալու են...

Հովհաննես Հովհաննիսյան-Ծակ նավակ եք տվել՝ ուզում եք ծովից ափ հասնե՞նք (ո՞ր ծովի, ո՞ր ափը, ՆԱՏՕ-ակա՞ն-խմբ.):

Սամվել Բաբայան-Հայաստանում չկա, չի եղել ու չի լինելու էն տղամարդը, որն ինձ հետ պայմաններով խոսի: (Իսկ ԼՂՀ-ո՞ւմ-խմբ.)

Րաֆֆի Հովհաննիսյան- Դուք մարդ սպանե՞լ եք, Դուք ո՞ր երկրի քաղաքացի եք...

Արամ Զ. Սարգսյան- Երկիրը հայրենիք դարձնելու համար հեղափոխություն է պետք. հունվարի 27-ին կտեսնեք՝ հեղափոխություն կանենք, թե չէ... Շեւարդնաձեի դողացող ձեռքերը հիշո՞ւմ եք՝ ես դա ձեզ խոստանում եմ...

Ստեփան Դեմիրճյան-Դեպի Ստրասբուրգ՝ սահմանադրական ճանապարհով, այնտե՛ղ կասեն՝ ի՛նչ անել, ե՞րբ անել, ումո՞վ անել...

Վազգեն Մանուկյան-Միայն բոյկոտ, մի հատ էլ սա փորձենք, Շուրա, քանի որ սատանաներ եւ հրեշտակներ չկան...

Արտաշես Գեղամյան-Սոսիների հետեւում անտառը չեք տեսնում. մի գնացեք Կանտ, Յում, Ռումի, Ռոբերտ Հիլս կարդացեք՝ հետո ձեզ հետ կխոսեմ, թե չէ Զեքիջյանի երգչախումբն եք հիշեցնում...

Ալեքսան Կարապետյան-Բնակչության մեջ ռեյտինգով առաջին տեղում Ռոբերտ Քոչարյանն է՝ 25 տոկոս, երկրորդ տեղում Գեղամյանը՝ 15 տոկոս: Քոչարյանն օրենքով էլ չի կարող նախագահ դառնալ, ո՞վ է մնում... Գեղամյանը:

Արշակ Սադոյան-Չէ, հարգելի ռադիոլսող, միայն բիլակակռիվը կփրկի էս թալանչիներից:

Ժողովրդի անունից մի իրավապաշտպան-Հանրաքվեի ժամանակ ժողովրդին քարշ տվեցին Պատլավոկի զուգարան:

Ըստ Սթիվեն Մանի, բանակցային գործընթացում 2005-ը դրամատիկ չէր

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ Սթիվեն Մանը «Ազատություն» ռադիոկայանի ադրբեջանական գրասենյակին տված հարցազրույցում նշել է, որ արդեն անցնող՝ 2005 թվականը ղարաբաղյան հակամարտության բանակցային գործընթացում «դրամատիկ տարի չէր»: Ամեն դեպքում, ամերիկացի համանախագահի խոսքերով, պրահյան գործընթացն ընթացել է ճիշտ ուղղությամբ:

Սթիվեն Մանը ավելացրել է նաեւ, որ 2006 թվականին Ադրբեջանում եւ Հայաստանում ընտրությունների բացակայությունը հակամարտության բանակցային գործընթացին նպաստող կարեւոր գործոն է: Ի դեպ, 2006-ի ընտրություններից ազատ լինելու հանգամանքն ընդգծվում եւ շեշտվում է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորմանն առնչվող բոլոր հարցերում, դիվանագիտական գրեթե բոլոր մակարդակների ներկայացուցիչների կողմից:

Նորություն չի ասվել «Ազատություն» ռադիոկայանի ադրբեջանական գրասենյակին տված հարցազրույցում այն առնչությամբ, որ Մինսկի խմբի համանախագահները պատրաստում են երկու նախագահների հաջորդ հանդիպումը, որից առաջ, սակայն, տեղի կունենա արտգործնախարարների հանդիպում՝ համանախագահների մասնակցությամբ: Ըստ Սթիվեն Մանի ենթադրության, դա կլինի 2006 թ. հունվարին:

Երկու երկրների նախագահների, արտգործնախարարների հանդիպումները կարեւորելու հետ զուգահեռ, Սթիվեն Մանը ընդգծել է կարգավորման հարցում նաեւ հայ եւ ադրբեջանական հասարակությունների ազդեցությունը:

Ա. Հ.

Հայաստանի գիտնականները դատապարտում են Իլհամ Ալիեւի սադրիչ ելույթը

Դեկտեմբերի 14-ին Ադրբեջանի գիտությունների ակադեմիայի 60-ամյակին նվիրված հանդիսավոր նիստում նախագահ Իլհամ Ալիեւն ադրբեջանցի պատմաբաններին կարգադրել էր ապացուցել, որ Լեռնային Ղարաբաղում ադրբեջանցիները բնիկ են, դրա համար խոստացել ֆինանսական լուրջ հատկացումներ, իսկ հայերին համարել էր եկվորներ, որոնք իբր այնտեղ են հաստատվել 19-րդ դարի 70-ական թվականներից, ցեղասպանության ենթարկելով ադրբեջանցիներին:

Ալիեւի հակագիտականությունն ու հակահայ խեղաթյուրումները խրախուսող ձեռնարկումների առնչությամբ դեկտեմբերի 27-ին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի դահլիճում հրավիրվեց Հայաստանի գիտնականների կլոր սեղան, որը վարում էր քաղաքական մեկնաբան Արամ Սաֆարյանը:

Առաջինը ելույթ ունեցավ ՀՀ պաշտպանության նախարարի խորհրդական Հայկ Քոթանջյանը: Նա, դատապարտելով Ալիեւի վերոհիշյալ ձեռնարկումները, դրանց առնչությամբ առաջարկեց դիմել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երկրներին, համանախագահներին, ինչպես նաեւ ՀՀ նախագահին եւ անվտանգության խորհրդի քարտուղարին: Քոթանջյանին լրացրեց ՀՀ ԳԱԱ փոխպրեզիդենտ Վլադիմիր Բարխուդարյանը՝ Հայաստանի ղեկավարության ուշադրությունը հայագիտության վրա հրավիրելու, ինչպես նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի պատմությունը գրելու եւ աշխատությունն անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն եւ ռուսերեն հրատարակելու առաջարկներով:

ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն Նիկոլայ Հովհաննիսյանը նշեց, որ որեւէ արտառոց բան չի պատահել, մենք հաղթանակած ժողովուրդ ենք, պետք է հանդես գանք հաղթողի արժանապատվությամբ: Հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի տնօրեն Արամ Քալանթարյանը ընդգծեց ազատագրված տարածքների հայկական պատկանելության հարցը բարձրացնելու անհրաժեշտությունը, իսկ ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի դեկան Հայկ Ավետիսյանը Հայաստանի իշխանություններից պահանջեց պետական մոտեցում ցուցաբերել հայագիտության նկատմամբ:

Արեւելագիտության ֆակուլտետի իրանագիտության ամբիոնի վարիչ Գառնիկ Ասատրյանն ասաց, որ հարցն ունի գիտական եւ քաղաքական կողմ, մենք պիտի քննարկենք հարցի հենց քաղաքական կողմը, Ալիեւի պատվերը կհանգեցնի Ադրբեջանում ցածր մակարդակի աշխատությունների հրապարակմանը, որոնց աշխարհում ոչ մի գիտական հիմնարկ հաշվի չի առնելու: Նա միաժամանակ շեշտեց Հայաստանում ազգային քաղաքականության կոնցեպցիայի բացակայությունը:

Հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի բաժնի վարիչ Գրիգոր Գրիգորյանն ու ավագ գիտաշխատող Համլետ Պետրոսյանն անդրադարձան Շուշիում եւ ազատագրված տարածքներում կատարվող պեղումներին՝ նշելով, որ դրանց առնչությամբ Ադրբեջանն աղմուկ է բարձրացնում, դիմում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին, ընդհուպ ՀՀ արտգործնախարարություն, իսկ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի իշխանություններն անտարբերություն են ցուցաբերում:

Վերջում մասնակիցները քննարկեցին Հայաստանի գիտնականների հայտարարությունը:

Հ. ՉԱԲՅԱՆ

2006 թվականը բանակն ավելի մարտունակ դարձնելու տարի է լինելու

Հանդիպում պետհամալսարանի շրջանավարտների հետ

«Այսօր մեր երկրի առջեւ ծառացած են երկու հսկայական խնդիրներ՝ անշեղորեն բարձրացնել մեր բանակի մարտունակությունը եւ չեզոքացնել ռազմական գործողությունների վերսկսման վտանգը՝ վարելով ճկուն արտաքին քաղաքականություն: Երկրորդ՝ կատարելագործել բոլոր ոլորտների կառավարումը՝ շարունակելով դեպի բաղձալի հանգրվանը տանող բարեփոխումները»: Այս խնդիրների լուծման ճանապարհը Երեւանի պետական համալսարանի շրջանավարտների միավորման հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը տեսնում է հասարակության բոլոր խավերի աջակցության մեջ: Այս առումով նա կարեւորում է համալսարանականների ներուժի դերը եւ նպատակային օգտագործումը: Այս մասին Սերժ Սարգսյանը խոսեց երեկ բուհում տեղի ունեցած շրջանավարտների միավորման հավաքին:

Շահարկումներից խուսափելու համար նա չխոսեց հասարակության մեջ շիկացած հարցերի շուրջը: Միայն վերջում երկրի իրավիճակին վերաբերող լրագրողների հարցերին պատասխանելով՝ ասաց. «Հանգիստ եղեք, այս երկիրը նորմալ ընթացքով է զարգանում»: Շատերը 2006 թ.-ին քաղաքական վերադասավորման գնահատական են տալիս: Հարցին, թե այս առումով Սերժ Սարգսյանն ի՞նչ է սպասում, նախարարը պատասխանեց, թե ով նման գնահատական տալիս է, Աստված իր հետ: 2006 թ.-ը մեր բանակի համար ավելի մարտունակ դառնալու տարի է լինելու:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՀԱԿԻՐՃ

11 հազար մանուկներ կստանան նվերներ Վեհափառ Հայրապետից

Ամանորյա եւ Սուրբ Ծննդյան տոնահանդեսների անցկացումը Մայր աթոռ Էջմիածնի հայորդաց տների սաների մասնակցությամբ դարձել է ավանդույթ: Տոնահանդեսների շարքն այս տարի սկսվեց դեկտեմբերի 22-ին եւ կշարունակվի մինչեւ հունվարի 10-ը:

Էջմիածնի, Վանաձորի, Երեւանի Արաբկիր, Նորք, Մալաթիա համայնքներում գտնվող հայորդաց տների սաներն ուրախ համերգներով, դիմակահանդեսներով, տիկնիկային ներկայացումների ցուցադրությամբ հանդես կգան հանրապետության բազմաթիվ դպրոցների, մանկապարտեզների, այլ կրթօջախների, բուժհաստատությունների, զոհված եւ վիրավոր ազատամարտիկների, սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների համար: Միջոցառումները կազմակերպված են ըստ տարբեր տարիքային խմբերի: Իսկ վերջում երեխաներին հյուր են գալիս Ձմեռ պապն ու Ձյունանուշը՝ քաղցրավենիքով լի տոպրակ մատուցում երեխաներին:

Ինչպես ամեն տարի, այս տարի էլ 11 հազար մանուկներ ամանորյա եւ Սուրբ Ծննդյան նվերներ կստանան Գարեգին Բ Վեհափառ հայրապետից:

Մ. Մ.

Լիտվա. Խորհրդարանի որոշումից հետո

Խմբագրությանը հասցեագրված Վիլնյուսի եւ Կաունասի շրջանների հայկական ընկերությունների համատեղ հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք, որ դեկտեմբերի 15-ին Լիտվայի խորհրդարանում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման վերաբերյալ բանաձեւի ընդունումից 2 օր անց Լիտվայի հեռուստատեսության կենտրոնական պետական ալիքով կես ժամանոց վավերագրական կինոնկար է ցուցադրվել Հայաստան, Իրան եւ Թուրքիա մեկնած լիտվական երկրորդ պատվիրակության տպավորությունների մասին: Հեռուստադիտողներին է ներկայացվել նրանց Արարատ բարձրանալը այս անգամ հյուսիսային լանջից, նաեւ հայկական մշակութային հուշարձանների վիճակը նշված երեք երկրներում:

Նշենք, որ խորհրդարանի որոշմամբ Լիտվան փաստորեն Հայոց ցեղասպանությունը ընդունած այս տարվա վերջին երկիրն է:

Հ. Օ.

«Արմավիան» նոր չվերթ կբացի դեպի Թել-Ավիվ

Հունվարին «Արմավիան» կբացի նոր ավիաչվերթ՝ Երեւան-Թել Ավիվ-Երեւան: Այս մասին երեկ լրագրողներին տեղեկացրեց «Արմավիա» ընկերության գլխավոր տնօրեն Նորայր Բելուղյանը: Նա նաեւ ավելացրեց, որ կան այլ չվերթեր բացելու մտադրություններ՝ Լոնդոն, Դելի, Պեկին եւ անգամ Լոս Անջելես: Ընկերությունը ծրագրում է ապրիլ-մայիս ամիսներին գնել եւ վարձակալել նոր ինքնաթիռներ:

Այն հարցին, թե ավիատոմսերի գների թանկացում չի՞ սպասվում, Նորայր Բելուղյանը պատասխանեց, որ եթե վառելիքի գինը չթանկանա, ապա ավիատոմսերի թանկացում չի լինի:

Ա. Մ.

2006 թվականին ուշադրության կենտրոնում կլինեն հանրապետության հանքավայրերը

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի երեկ անցկացրած աշխատանքային խորհրդակցության թեման եղել են հանրապետության հանքավայրերի շահագործման ասպարեզում կուտակված խնդիրները: Քննարկմանը մասնակցել են ՀՀ գլխավոր դատախազը, ոստիկանապետը, հարկային ծառայության պետը, տարածքային կառավարման, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման, բնապահպանության նախարարները: Առիթը նախագահի վերահսկողական ծառայության ուսումնասիրությունների ընթացքում բացահայտված թերություններն են:

«Թեեւ հանքավայրերի շահագործման նախորդ՝ 2001 թվականին կատարված ուսումնասիրությունից հետո ծավալային աճ է գրանցվել, բյուջետային մուտքերն ավելացել են 7 անգամ, սակայն ներկայում արձանագրված վիճակն այնքան բարձիթողի է, որ նույնիսկ այդ տեղաշարժը չեմ կարող բավարար համարել: Այստեղ շատ թույլ վերահսկողություն եւ ստվերային մեծ բաղադրիչ կա», ասել է նախագահը եւ բացատրություն պահանջել ոլորտի պատասխանատուներից:

Ռոբերտ Քոչարյանը հանձնարարել է մեկ ամսում մշակել հանքավայրերի շահագործումը եւ վերահսկումը կանոնակարգող մեխանիզմներ, հստակեցնել գերատեսչությունների պարտականությունները ու պատասխանատվության մասնաբաժինները: Նախագահն առաջարկել է մեկ պատուհանի սկզբունքը կիրառել նաեւ հանքավայրերի շահագործման փաստաթղթային ձեւակերպումների ժամանակ:

Նախագահի վերահսկողական ծառայության պետ Վահրամ Բարսեղյանի դիտարկումներով հանքարդյունահանողների արատավոր գործողություններին մեծապես նպաստում են անկատար օրենքները:

Նախագահը նշել է, որ 2006 թվականին հանքավայրերը կլինեն վերահսկողական ծառայության ուշադրության կենտրոնում:

Կ. Գ.

ՇԻՐԱԿ

Հանուն մարդու իրավունքների պաշտպանության

Սախարովի անվան հայկական իրավապաշտպան կենտրոնի Շիրակի տարածաշրջանային մասնաճյուղը մարզի այն եզակի հասարակական կազմակերպություններից է, ում աշխատանքը հասարակությանն իրոք տեսանելի է: Ավելին, մարդու եւ քաղաքացու իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության իր բուն առաքելությանն ուղղված գործունեությունից բացի այս կազմակերպությունը նաեւ ուսումնամեթոդական ու աջակից կենտրոն է դարձել նոր ստեղծվող եւ զարգացող այլ ՀԿ-ների համար, նպաստելով նրանց կայացմանը, մեր երկրում քաղաքացիական հասարակության ձեւավորմանը: Նշված եւ այլ ուղղություններով 2005 թվականին իրականացված աշխատանքը ներկայացվեց մասնաճյուղի տնօրեն Սեյրան Մարտիրոսյանի հրավիրած տարեվերջյան մամուլի ասուլիսում:

Այս կառույցի աշխատանքում առաջինը, ինչպես ասացինք, իրավապաշտպան գործունեությունն է եւ իրավաբանական աջակցությունը քաղաքացիներին ու կազմակերպություններին: Անցնող տարվա ընթացքում կազմակերպությունը տարբեր եղանակներով անվճար իրավաբանական խորհրդատվություն է մատուցել ընդհանուր առմամբ ավելի քան 1,7 հազար քաղաքացիների եւ իրավաբանական անձանց, մասնակցել է 74 դատական գործերի քննությանը: Փաստաբանական աջակցություն է ցուցաբերվել տարբեր դատական ատյանների ուղղված 35 դիմումների ու հայցադիմումների կազմմանը: ՀՀ նախագահին, Ազգային ժողով, տեղական կառավարման տարբեր օղակներ հասցեագրվել են տարբեր հարցերով 54 դիմումներ, հայտարարություններ, հարցումներ, միջնորդագրեր, որոնց ստացվել է 28 պատասխան: Լուրջ ուշադրություն է նվիրվել քաղաքացիների իրավագիտակցության մակարդակի բարձրացմանն ուղղված լուսավորչական գործունեությանը: Այս ուղղությամբ կատարված աշխատանքը ներառում է ՀՀ օրենսդրությունը եւ միջազգային իրավունքի նորմերը լուսաբանող հուշաթերթերի մշակումը, բազմացումը եւ տարածումը, մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ուսուցման մեթոդական ձեռնարկների, ուղեցույցների պատրաստումը, դասընթացների, սեմինար քննարկումների անցկացումը, հեռուստատեսային եւ ռադիոհաղորդումների կազմակերպումը, դպրոցականների, մանկավարժների, բուհերի ուսանողների, ՀԿ ներկայացուցիչների ուսուցումը եւ այլն: Կարեւորվել է մասնակցությունը օրինաստեղծման գործընթացներին՝ այս կամ այն դեպքերում մոնիտորինգի իրականացման, դիտողություններ եւ առաջարկություններ ներկայացնելու, հանրային քարոզչության իրականացման միջոցով:

Հաջողությամբ շարունակվում է գործել Քաղաքացիական հասարակության դպրոցը երեք ուսումնական հոսքերով, որտեղ տարվա ընթացքում ուսուցում են անցել ՀԿ, ԶԼՄ, տեղական ու տարածքային կառավարման կառույցների 96 ներկայացուցիչներ: Գործում են ռեսուրս-կենտրոնը, իրավական եւ քաղաքացիական կրթության գրադարանը: «Քաղաքացիական հասարակության նախաձեռնություններ» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպության կողմից նաեւ ենթադրամաշնորհներ են տրամադրվել 16 ՀԿ-ների այնպիսի ծրագրերի համար, որոնք ուղղված են եղել համայնքների հասարակական, սոցիալական, մշակութային զարգացմանն աջակցության, դրանց հասարակական վերահսկողության կազմակերպման եւ այլ խնդիրների լուծմանը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ»-ի
Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Հունվար

Երկ		2	9	16	23	30
Երք		3	10	17	24	31
Չրք		4	11	18	25	
Հնգ		5	12	19	26	
Ուրբ		6	13	20	27	
Շբթ		7	14	21	28	
Կրկ	1	8	15	22	29	

Մարտ

Երկ		6	13	20	27
Երք		7	14	21	28
Չրք	1	8	15	22	29
Հնգ	2	9	16	23	30
Ուրբ	3	10	17	24	31
Շբթ	4	11	18	25	
Կրկ	5	12	19	26	

Մայիս

Երկ	1	8	15	22	29
Երք	2	9	16	23	30
Չրք	3	10	17	24	31
Հնգ	4	11	18	25	
Ուրբ	5	12	19	26	
Շբթ	6	13	20	27	
Կրկ	7	14	21	28	

Հուլիս

Երկ		3	10	17	24	31
Երք		4	11	18	25	
Չրք		5	12	19	26	
Հնգ		6	13	20	27	
Ուրբ		7	14	21	28	
Շբթ	1	8	15	22	29	
Կրկ	2	9	16	23	30	

Սեպտեմբեր

Երկ		4	11	18	25
Երք		5	12	19	26
Չրք		6	13	20	27
Հնգ		7	14	21	28
Ուրբ	1	8	15	22	29
Շբթ	2	9	16	23	30
Կրկ	3	10	17	24	

Նոյեմբեր

Երկ		6	13	20	27
Երք		7	14	21	28
Չրք	1	8	15	22	29
Հնգ	2	9	16	23	30
Ուրբ	3	10	17	24	
Շբթ	4	11	18	25	
Կրկ	5	12	19	26	

Փետրվար

Երկ		6	13	20	27
Եհք		7	14	21	28
Չրք	1	8	15	22	
Հնգ	2	9	16	23	
Ուրբ	3	10	17	24	
Շբթ	4	11	18	25	
Կրկ	5	12	19	26	

Ապրիլ

Երկ		3	10	17	24
Երք		4	11	18	25
Չրք		5	12	19	26
Հնգ		6	13	20	27
Ուրբ		7	14	21	28
Շբթ	1	8	15	22	29
Կրկ	2	9	16	23	30

Հունիս

Երկ		5	12	19	26
Երք		6	13	20	27
Չրք		7	14	21	28
Հնգ	1	8	15	22	29
Ուրբ	2	9	16	23	30
Շբթ	3	10	17	24	
Կրկ	4	11	18	25	

Օգոստոս

Երկ		7	14	21	28
Երք	1	8	15	22	29
Չրք	2	9	16	23	30
Հնգ	3	10	17	24	31
Ուրբ	4	11	18	25	
Շբթ	5	12	19	26	
Կրկ	6	13	20	27	

Հոկտեմբեր

Երկ		2	9	16	23	30
Երք		3	10	17	24	31
Չրք		4	11	18	25	
Հնգ		5	12	19	26	
Ուրբ		6	13	20	27	
Շբթ		7	14	21	28	
Կրկ	1	8	15	22	29	

Դեկտեմբեր

Երկ		4	11	18	25
Երք		5	12	19	26
Չրք		6	13	20	27
Հնգ		7	14	21	28
Ուրբ	1	8	15	22	29
Շբթ	2	9	16	23	30
Կրկ	3	10	17	24	31

378840, ՀՀ,Վայոց Ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ, Գործարանային 1, հեռ.՝ (+374 10) 28 07 01, (+374 287) 2 11 17, 2 25 33, (091) 21 08 24
378840, RA, region Vayoc Dzor, city Jermuk, Gorcaranayin str. 1, tel.: (+374 10) 28 07 01, (+374 287) 2 11 17, 2 25 33, (091) 21 08 24

Բազա Երևանում՝ Մասիսի փակուղի 7, հեռ.՝ (+374 10) 48 31 00, ֆաքս (+374 10) 44 31 08
Base in Yerevan: Masis impasse 7, tel.: (+374 10) 48 31 00, fax: (+374 10) 44 31 08

«ԲԻԳ ՊՐԵՍ» ՍՊԸ. թերթերի բիզնես-լրատվական խումբ: Հիմնադիր և աջակից թերթեր «ԱԶԳ», «Հայոց Աշխարհ», «Գոլոս Արմենիի», «Պրես Մարկետ», «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», «Ավտոշուկա», «Ավանգարդ», «Երրորդ ուժ»
Տնօրեն-խմբագիր Սիլվա Թումանյան, դիզայն՝ Կարեն Պետրոսյան: Գովազդների բովանդակության համար խմբա-գրությունը պա-տասխա-նատվություն չի կրում: Գրանցման վկայական N 03Ս053456: Տպաքանակ 40000: Տպագրություն՝ «Տիգրան Մեծ»:

19.12.2005

ԲԻԶ ՊՐԵՍ

CRAZY TOUR

Ավիատոմսեր՝ (51 84 17,
տուրեր՝ (53 48 17
Հեռ./ֆաքս 53 87 51; ՀՀ,
Երևան, Թումանյան 41
E-mail: crazytour@yandex.ru

Շնորհավոր Ամանոր և Սուրբ Ծնունդ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ARAJIN APAHOVAGRAKAN Insurance Company
Հեռ./Tel. 57-51-18, 57-37-58, e-mail: info@arajin.am

ՀՈՒՆՎԱՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ՓԵՏՐՎԱՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

ՄԱՐՏ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ԱՊՐԻԼ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ՄԱՅԻՍ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ՀՈՒՆԻՍ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ՀՈՒԼԻՍ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ՕԳՈՍՏՈՍ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ	Կրկ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ATELIER-A PROFESSIONNEL
Профессионально – от профессионалов

МЕЖДУНАРОДНАЯ ШКОЛА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МАКИЯЖА И ГРИМЕРНОГО ИСКУССТВА

Адрес: Абовяна 16, II этаж
(в доме Союза Художников Армении)
Тел. (374 10) 56 42 18

Շնորհավոր Ամանոր և Սուրբ Ծնունդ

APST

Հայաստանում համաշխարհային մի շարք հանրահայտ ֆիրմաների միակ ներկայացուցիչ «APST» ընկերությունը առաջարկում է անգլիական, գերմանական, ֆրանսիական, իտալական, ճապոնական, ինդոնեզական օֆսեթ, պիտակային, կավճապատ, պատճենահանման A-4 չափի ռուլյալ թղթերի, ստվարաթղթերի, տպագրական ներկերի և նյութերի լայն տեսականի: Աննախադեպ ցածր գներ, վճարման և զեղչերի ճկուն համակարգ:

Մեր հասցեն Երևան 375051, Մանանդյան 31 Հեռախոս՝ 42-45-55, 46-45-55

ул. Абовяна 31
тел.: (374 10) 587297

MARY
PARFUME

СКИДКА 10 %

Ամփոփիչ

Ինչպիսին էր անցնող տնտեսական տարին

2005 թ. Հայաստանի տնտեսության համար կարելի է հաջողված համարել: Եթե համառոտ արտահայտվենք, ապա կարելի է ասել, որ տնտեսական զարգացման տեմպերը բավականին հուսադրող են, բայց դրա արտացոլումը հասարակության կյանքում դեռեւս զիջում է տնտեսական զարգացման տեմպերին: Որո՞նք են արձանագրված հաջողությունները եւ ի՞նչն է խանգարում երկրի տնտեսական առաջընթացին:

Աննախադեպ աճ եւ... ստվեր շինարարությունում

Անցնող տարվա ընթացքում ամենալուրջ աճ արձանագրած ճյուղը շինարարությունն է: Հատկապես մայրաքաղաք Երեւանում այն ընթանում է մեծ թափով: Ընդ որում, այստեղ էական դեր են խաղում ոչ միայն կառուցապատման ծրագրերը, այլեւ անհատական բնակարանաշինությունը: Շինարարության ոլորտում արձանագրված աճն այս տարի կազմել է մոտ 30 տոկոս, ինչը աննախադեպ է: Սակայն սրա հետ մեկտեղ պետք է հիշատակել առաջացող խնդիրները: Շատ հաճախ նորակառույց շինությունները խաթարում են մայրաքաղաքի ճարտարապետական տեսքը, չեն համապատասխանում քաղաքաշինական նորմերին եւ հետագայում լուրջ խնդիրներ են առաջացնելու: Հարկ է նաեւ ընդգծել, որ սա գերշահութաբեր ոլորտ է, մինչդեռ հարկային եւ սոցիալական վճարների գանձումը գտնվում է անմխիթար վիճակում: Այսինքն, ստվերի մեծ ծավալներ կան այստեղ:

Դրամը շարունակեց արժեւորվել

2005 թ.-ին շարունակվեց ազգային արժույթի ամրապնդումը: Վեճերը, թե դա տեղի է ունենում ներքին, թե՞ արտաքին գործոնների հետեւանքով, շարունակվեցին ամբողջ տարվա ընթացքում: Թերեւս ճշմարտությունը գտնվում է այս երկու մոտեցումների միջեւ: Այսինքն, երկու գործոններն էլ ունեցան իրենց ազդեցությունը: Ամերիկյան դոլարի արժեզրկումն ամբողջ աշխարհում նպաստում էր ազգային արժույթների արժեւորմանը: Բացի Հայաստանից, այս գործընթացը արդեն երկու տարի սկսվել եւ շարունակվում է տնտեսական աճ արձանագրող Արեւելյան Եվրոպայի եւ ԱՊՀ մի շարք այլ երկրներում: Դրամի ամրապնդման նաեւ ներքին պատճառներով պայմանավորված լինելու բազմաթիվ ապացույցներից առանձնացնենք միայն երկուսը: Առաջինը, որ մեր երկրի համախառն ներքին արդյունքը 6 տարի առաջվա համեմատ կրկնապատկվել է, ինչը չի կարող իր ազդեցությունը չթողնել ազգային արժույթի վրա, եւ երկրորդ, գրեթե երկու տարի այդ գործընթացը շարունակվում է, ինչն այդքան երկար արհեստականորեն պահպանել հնարավոր չէ:

Նոր բջջային օպերատորի մուտքը շուկա

Անցնող տարվա նշանակալի իրադարձությունների թվում պետք է դասել բջջային կապի նոր օպերատորի մուտքը շուկա: VIVACell անվանումով գործող «Կ-Տելեկոմ» ընկերության գործունեությունն անմիջապես իր դրական ազդեցությունը գործեց շուկայի վրա: Վերացան «Արմենտելի» հզի քարտերի հետ կապված տարատեսակ դժգոհությունները ու դրանց սպեկուլյատիվ վաճառքը, նվազեցին մատուցվող ծառայությունների գները, շուկայում գործող երկու ընկերություններն էլ սկսեցին տարբեր գրավիչ առաջարկություններով հանդես գալ իրենց բաժանորդներին շահագրգռելու նպատակով: Հայաստանը դարձավ երեւի ամենաբջջայնացված երկիրը, քանի որ յուրաքանչյուր հայի համար առնվազն անպատվություն է չունենալ բջջային հեռախոս: Կարելի է չունենալ լավ հագուստ, կոշիկ կամ չսնվել լավագույն սննդամթերքներով, բայց ոչ երբեք մնալ առանց հեռախոսի: Պատահական չէ, որ, ըստ «Վիվասելի» տվյալների, իրենք շատ կարճ ժամանակահատվածում միանգամից 100 հազար բաժանորդներ ձեռք բերեցին:

Էներգետիկ անկախությանն ուղղված քայլեր, որոնք, ցավոք, կարող է հակակշռել գազի գների բարձրացումը

Այս ոլորտում տեղի ունեցածը ավելին էր, քան նախորդ տարիներին: Սկսվեց Իրան-Հայաստան գազամուղի կառուցումը, որի մասին խոսվում էր արդեն 10-15 տարի, բայց գործնական շարունակություն չէր ունենում, քանի որ դրան դեմ էին երկու գերտերությունները՝ Ռուսաստանն ու ԱՄՆ-ը: 2005 թ.-ին սկսվեցին նաեւ Հրազդանի եւ Երեւանի ջերմաէլեկտրակայանների արդիականացման ծրագրերը, կառուցվեց առաջին հողմակայանը Պուշկինի լեռնանցքում: Վերջինիս շնորհիվ էլեկտրականությամբ կապահովվեն Ստեփանավան քաղաքն ու հարակից գյուղերը: Սակայն ինչպես այս ոլորտի, այնպես էլ երկրի տնտեսության համար լուրջ բացասական հետեւանքներ կարող է ունենալ գազի գների բարձրացումը, որը կարծես թե անխուսափելի է: Մի կողմ թողնենք այն հանգամանքը, որ Ռուսաստանը առանձնակի մոտեցում չցուցաբերեց այս հարցում իր ռազմավարական դաշնակից Հայաստանի նկատմամբ, ինչն էլ իր բացասական հետեւանքները կունենա եթե ոչ Հայաստանի տնտեսական քաղաքականության, ապա հասարակական կարծիքի վրա: «Գազպրոմի» այս որոշման պատճառով, եթե այն մեղմելուն ուղղված քայլեր չլինեն, Հայաստանի ձեռնարկությունների արտադրանքի ինքնարժեքը կբարձրանա, ինչը կնվազեցնի նրա մրցունակությունը հատկապես արտաքին շուկայում:

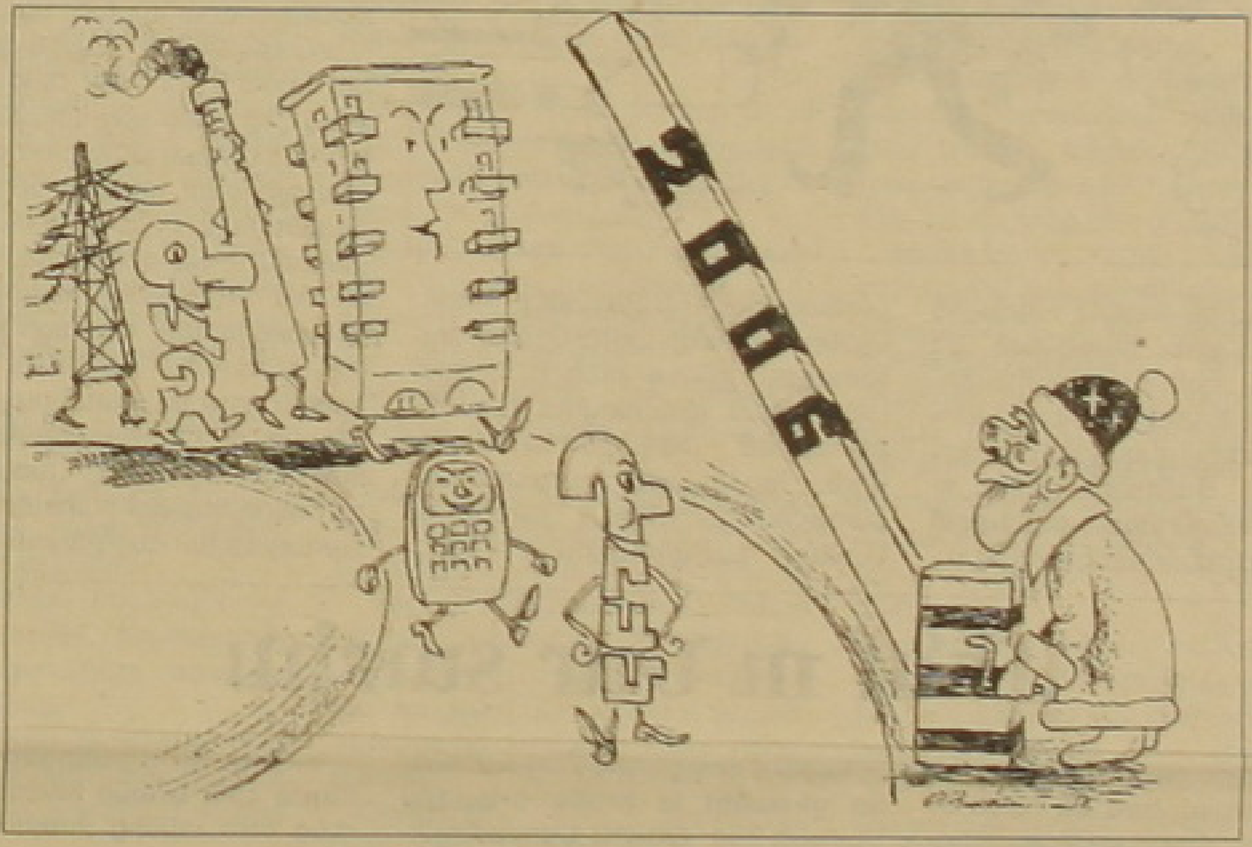

Արդյունաբերությունը զարգանում է անհամաչափ

Եթե սննդի եւ գյուղմթերքների վերամշակման արդյունաբերությունը, շինանյութերի արտադրությունը, հանքարդյունաբերությունը, ականագործությունն ու ոսկերչությունը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ավելի կամ պակաս հաջողությամբ շարունակել են աճ արձանագրել, ապա նույնը չի կարելի ասել, օրինակ, թեթեւ արդյունաբերության մասին: Հիմնականում կանանց աշխատանքով ապահովող այս ճյուղի ամեն պահի ձեռնունայն մնալու վտանգը միշտ էլ առկա է: Ի տարբերություն Հայաստանի արդյունաբերության մյուս ճյուղերի, որոնք կարողացան կողմնորոշվել նոր պայմաններում եւ համընդհանուր փլուզումից մի քանի տարի հետո աստիճանաբար վերակազմակերպել արտադրությունը, այս ճյուղի ձեռնարկությունները չնչին գներով ձեռք բերած տնօրենները եւ մյուս ղեկավար աշխատողները նախընտրեցին մաս-մաս վաճառել հաստոցները եւ ստացած գումարը փոխանակ ներդնելու նոր, ժամանակակից պահանջներին համապատասխանող արտադրություն հիմնելու համար, օգտագործեցին անձնական նպատակներով: Իսկ հիմնականում արտերկրի պատվերներով աշխատող ընկերությունները դրանց բացակայության դեպքում անմիջապես հայտնվեցին ձեռնունայն վիճակում: Ի դեպ, 90-ականներին առավել հաջողությամբ թալանված մեքենաշինության եւ հաստոցաշինության մոտ 150 ձեռնարկությունների վիճակը ընդհանրապես մնաց անփոփոխ:

Արդյունաբերության ոլորտում նշանակալից իրադարձություններից արժե հիշատակել «Արմենալի» վերագինումն ու տարեվերջյան գործարկումը:

Ջրային տնտեսություն եւ գյուղատնտեսություն

Դեռեւս 2004 թ.-ին «Հայջրմուղկոյուղու» կառավարումը ստանձնած ֆրանսիական «Սաուրին» այս տարի ավելացավ ֆրանսիական եւս մեկ կազմակերպություն՝ «Ժեներալ դեզ Օ»-ն, որը 10 տարով ստանձնեց Երեւանի ջրմուղ-կոյուղու կառավարումը: Ընկերությունն այդ ընթացքում պետք է իրականացնի մոտ 30 մլն դոլարանոց ներդրումային ծրագիր, նրա շահույթը կախված կլինի այն բանից, թե որքանով հաջող է իրականացվում համակարգի կառավարումը, սահմանափակվում կորուստները եւ հավաքվում վարձավճարները:

Ոռոգման ջրի համակարգի բարեփոխումները շարունակվեցին: Ջրօգտագործողների ընկերությունների կայացման գործընթացն արձանագրեց առաջին նկատելի հաջողությունները՝ հաջողվեց ոռոգման սեզոնի ընթացքում բավարարել գյուղացիների պահանջին համապատասխան ջրի մատակարարումը եւ նախորդ տարիների համեմատ առնվազն 2-3 անգամ բարձր գումարներ գանձել դրա դիմաց:

Ոռոգման համակարգի համար խիստ կարեւոր նշանակություն ունեցող ինքնահոս համակարգերի, ջրամբարների անվտանգության ամրապնդման ծրագրերը շարունակվեցին: Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ իրականացվող այս ծրագրերին եկող տարվանից հավանաբար կմիանա «Հազարամյակի մարտահրավերների» ծրագիրը, ինչը էապես կնվազեցնի ոռոգման համակարգի էներգատարությունը եւ կբարձրացնի նրա արդյունավետությունը:

Վերոնշյալից դատելով, պատահական չէ, որ գյուղատնտեսությունն այս տարի շինարարությունից հետո ամենաբարձր աճ արձանագրած ճյուղն է: Սակայն դրանով հանդերձ, գյուղատնտեսության ցուցանիշներին հարկ է մոտենալ վերապահումներով, քանի որ այստեղ, ըստ էության, գոյություն չունի ք՞իչ թե շատ ճշգրիտ հաշվառում: Ցուցանիշները արձանագրվում են մարզպետարանների տրամադրած տվյալների համաձայն, որոնք շատ հաճախ, կախված այն հանգամանքից, թե ինչի համար են դրանք պահանջվում, հակասում են միմյանց:

Արհեստական մենաշնորհները տնտեսության աքիլլեսյան գարշապար

Սխալված չենք լինի, եթե ասենք, որ մեր երկրի տնտեսության համար ամենալուրջ խնդիրը ոչ միայն գազի սակագների սպասվող բարձրացումն է, այլեւ արհեստական մենաշնորհներն ու հակամրցակցային համաձայնությունները: Ամբողջական ոլորտներ շարունակվում են մնալ այս կամ այն օլիգարխի, խոշոր գործարարների տիրույթում: Բավական է միայն թվարկել դրանց մի մասը՝ շաքարավազի, հացահատիկի, բրնձի, ձավարային այլ կուլտուրաների ներմուծում, ցեմենտի, գաջի, թռչնի մսի, ձվի արտադրություն, ներհանրապետական եւ ներմայրաքաղաքային տրանսպորտային երթուղիների շահագործում եւ այլն: Բավական է թույլ տալ առողջ մրցակցություն այս եւ մեր չհիշատակած այլ ոլորտներում, գործարար միջավայրի բարելավման դրական արդյունքները իրենց երկար սպասել չեն տա:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Մեր լեզուն փրկում ենք մեզնից եւ «խրախուսում» մայրենին անաղարտ պահողներին

Կրթության եւ գիտության համակարգում որպես առանձին ստորաբաժանում գործող լեզվի պետական տեսչությունը 2005 թ. մրցույթ էր հայտարարել հեռուստա եւ ռադիոընկերությունների շրջանում՝ որոշելու մայրենի լեզուն առավել անաղարտ պահողներին: Լեզվի տեսչության պետի խոսքերով, մամուլը չեն կարողացել ընդգրկել, որովհետեւ ի վիճակի չեն եղել համակողմանի ուսումնասիրել բոլոր թերթերն ու ամսագրերը: Երեկ ժուռնալիստների տանը կայացավ «Անաղարտ եթեր-2005» մրցանակաբաշխությունը, որի ժամանակ տեսչությունը հետեւյալ անվանակարգերում մրցանակներ հանձնեց հետեւյալ լրատվամիջոցներին. «Անաղարտ եթեր»՝ Հանրային ռադիոյին, «Անաղարտ ծրագիր»՝ Հանրային հեռուստաընկերության «Հայլուր» լրատվական ծրագրին, «Լավագույն լեզվամտածողությամբ հաղորդաշար»՝ «Արմենիա» հեռուստաընկերության «Դարը» հաղորդաշարին, «Լավագույն լեզվամտածողությամբ հաղորդավար»՝ «Հայլուր» ծրագրի հաղորդավար Արտակ Հերիքյանին, «Իմացաբանական հաղորդումներն առավել մաքուր հայերենով ներկայացնելու համար»՝ «Շանթ»-ի «Ով է ուզում դառնալ միլիոնատեր» ինտելեկտուալ խաղին, «Գործուն լեզվաքաղաքականությամբ հեռուստաընկերություն»՝ «Ավետիս» հեռուստաընկերությանը՝ լեզվական խախտումների մասին հաղորդման համար: Տեսչությունը հեսմահու մրցանակ էր սահմանել նաեւ իր ելույթները Ազգային ժողովում մաքուր հայերենով ներկայացնելու համար պատգամավոր Արտակ Առաքելյանին:

Բացի այս հիմնական անվանակարգերից, լրագրողական գործունեության ընթացքում լեզվի պահպանման եւ տարածման համար պատվոգրեր հանձնվեցին հեռուստառադիոընկերությունների եւ 11 լրագրողների: Թեքեյան մշակութային միության մրցանակակիր Երջանիկ Գեւորգյանի խոսքերով, մրցանակները սահմանվել են՝ հաշվի առնելով հետեւյալ չափանիշները՝ հաղորդումները եթերում են եղել ամբողջ տարվա ընթացքում, հնարավորինս բարձր մակարդակով է ներկայացվել մայրենին, նյութի մատուցման ձեւը, ճաշակը, հուզականությունը, վերնագրերը: Մրցանակակրի խոսքերով, մրցույթից իրենց համար շահեկանորեն դուրս են մնացել Fm-ները, քանի որ նրանց եթերաժամի «ջախջախիչ» մասը համերգներ եւ գովազդներ են, իսկ հաղորդումներն էլ բակային լեզվով են: Այս ֆոնի վրա նա մասնակիորեն առանձնացրեց «Արձագանք» ռադիոկայանին:

Ինչ վերաբերում է հեռուստառադիոընկերությունների եթերների կամ գովազդային վահանակների եւ առհասարակ լեզվի պահպանման ուղղությամբ արված աշխատանքներին, լեզվի տեսչության պետ Լավրենտի Միրզոյանը նշեց, որ իրենք մեծ աշխատանք են անում, իրականացնում են ԶԼՄ-ների լեզվական անաղարտության քաղաքականություն, սակայն դա չի կարող բավարարել ոչ իրենց, ոչ քաղաքացիներին: Այդ են վկայում բնակիչների հազարավոր ահազանգերը, ամեն քայլափոխի հանդիպող տառասխալներով լի գովազդային վահանակները:

Տեսչության պետը նշեց, որ գրեթե բոլոր էլեկտրոնային լրատվամիջոցներում հանդիպում են հիմնական սխալի՝ օտար խոսքը չի թարգմանվում ո՛չ լուսագրերով, ո՛չ բանավոր ձեւով, գովազդի լեզուն վատն է: Կա նաեւ հակասություն գովազդի օրենքում. «Գովազդի լեզուն հայերենն է» հոդվածի պահանջին հակասում է օրենքի «Մակնիշները չեն թարգմանվում» կետը: Պրն Միրզոյանը հույս հայտնեց, որ սա կլինի իրենց կազմակերպած վերջին մրցույթը եւ եկող տարում բոլոր լրատվամիջոցները այնքան լավ կաշխատեն, որ ընտրելու խնդիր չի լինի. «Ի՞նչ է, մեր լեզուն մեզնի՞ց ենք փրկում»: Իհարկե, ցավալի է, որ մայրենին պահպանելու համար հատուկ միջոցառումներ են պետք:

Լավրենտի Միրզոյանի խոսքերով, ուսումնասիրությունների ընթացքում իրենք գրանցել են լեզվի շուրջ 300 խախտում, գրանցվել են 5 մլն 5 հարյուր հազար դրամի տույժեր: Տեսչության պետը այս հարցում գոհ էր առաջին ատյանի դատարաններից, քանի որ տեսչությունը նրանց յուրաքանչյուր օր նշված խախտումներով գործեր է ուղարկում: Թեպետ լինում են նաեւ «ծիծաղելի» որոշումներ, հայցերը կարող են մերժվել անհեթեթ պատճառաբանություններով: Նրա խոսքերով, մարզերում անցնող տարում մարզպետարաններին կից ստեղծվել են լեզվի խմբեր: Նախատեսվում են նաեւ բուժհիմնարկներում տեղեկագրերի հայերեն լրացման համար հատուկ դասընթացներ բժիշկների համար:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԱԶԳ **Տոնական բարքեր**

Սիրո ցույցեր հարսանիքում, բարգավաճում` խոհանոցում, դասնեց` քաղաքական կյանքում

Հայ կնոջ կյանքն էլի նույնն է ու նույնը

Անցնող տարին առատ էր շքեղ ու նույնիսկ շլացնող հարսանիքներով, ջիպերի եւ համմերների հսկա շարասյունով, ինչն այնքան բնորոշ է մեր «հարուստ» մայրաքաղաքին: Թողնենք մի կողմ, թե իրականում ի՞նչ է խորհրդանշում այդ շարասյունը, քանի որ խելոք մարդիկ առանց խոսքերի են հասկանում, ու նայենք, թե ի՞նչ է մնացել հայկական մեր հարսանիքներում: Ու եթե գյուղական միջավայրում ավանդական հարսանիքը հիմնականում պահպանվել է, ապա քաղաքայինում «հարստացել է» եվրոպական տարրերով ու խաղերով, սիրո բռնազբոսիկ ցույցերով: «Հայ իրականության մեջ երբեք ընդունված չի եղել, որ փեսան հարսին գրկած մտցնի հարսանեկան մեքենա կամ հարսն ու փեսան միմյանց հարսանեկան տորթ ուտեցնեն, ինչն այսօր բավականին տարածված է: Նորապսակ զույգը երբեք ի ցույց չի դրել իր զգացմունքները, իսկ անուշեղենով լի սեղանը դրվել է նրանց ամուսնական առագաստի կողքին: Ցավոք, ծեւական տարրերը մեր հարսանիքներում բավականին շատացել են: Իհարկե, կան նաեւ հաճելի նորամուծություններ, օրինակ, հարսի ճանապարհին վարդեր շաղ տալը, ինչը իմաստային առումով բավականին դրական է: Նոր տարրերը մեր մշակութային համակարգին մոտ լինելու դեպքում միահյուսվում են դրան, իսկ խորթ եւ արտառոցները` ժամանակի ընթացքում դուրս մղվում: Նորապսակ զույգին բարեբերություն մաղթելու համար հայերն ավանդաբար ամեն ինչ արել են` սկսած հարսանեկան հագուստից: Հաճելի է, որ այժմ հագուստի

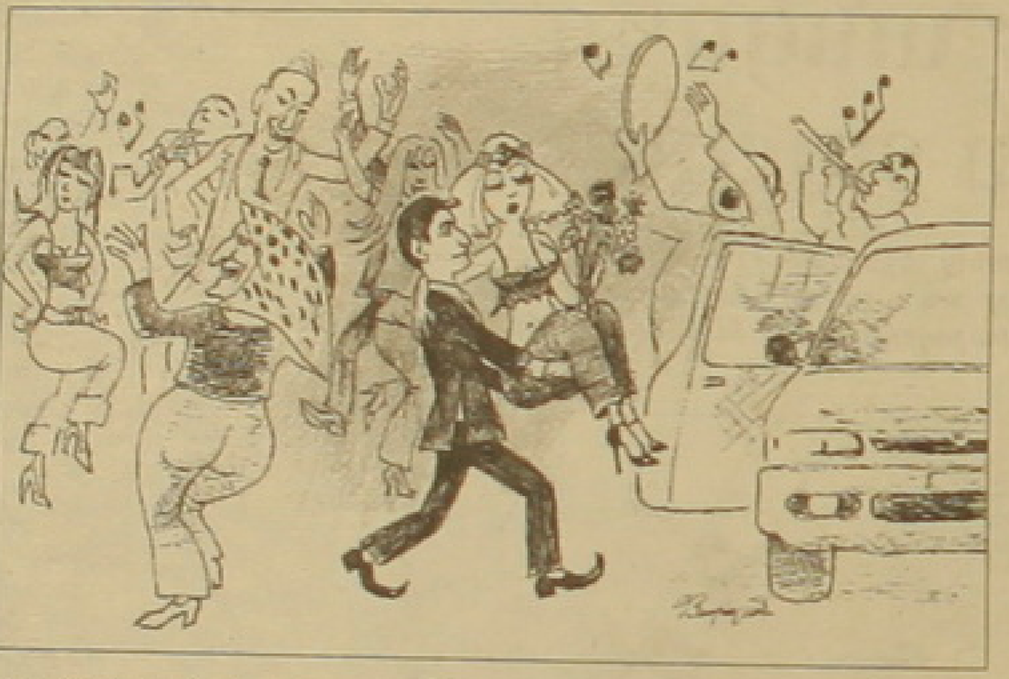

մեջ փորձում են մտցնել ազգային տարրեր, հարսին հագցնում են վարդագույն զգեստ սպիտակի փոխարեն, որը երկար տարիներ եվրոպական լինելով ընկալվել է որպես հայկական: Ցանկալի կլիներ, որ քաղաքում անընդհատ ավելացող ու միմյանց կրկնօրինակող հարսանեկան սրահներից գոնե մեկը ներկայացներ տարբեր շրջանների հարսանեկան ազգային հագուստներ, քանի որ դրանք մեր ազգային հարստության մաս են կազմում: Վերջին հաշվով հագուստ կրելը էթնիկ դրսեւորման մի ձեւ է, հայեցիության դրսեւորում», ասում է ազգագրագետ Սվետլանա Պողոսյանը: Տարազի ամեն մի տարր յուրահատուկ իմաստ ունի եւ կրողին անպայման ապահովում է բարեբերություն, պտղաբերություն եւ այլն: Հայկական հարսանեկան տարազում գերիշխող է կարմիրի ու կանաչի համադրությունը: Կարմիրը կրակի եւ արյան խորհրդանիշն է, որ կրում է կինը, իսկ կանաչը` նոր կյանքի սկիզբը:

Նրա դիտարկմամբ, հայ կանանց արտաքին կերպարի մեջ նկատվում է խիստ այրականացում, կանանց գերակշիռ մասը, նույնիսկ 60-ն անց տարիքում տաբատը գերադասում է: Երեւանում արդեն չեն նկատվում կանացի նազանքով, փեշ հագած աղջիկներ ու կանայք: Այդ փոփոխությունը կատարվել է ոչ միայն նրանց արտաքին կերպարի մեջ, այլեւ տնտեսական դրության մեջ, քանի որ վերջին տարիներին կանայք իրենց վրա վերցրին ընտանիքին նյութապես ապահովելու խնդիրը` զբաղվելով առեւտրով:

Հայ կնոջ ազգաբանական ու մշակութաբանական առանձնահատկությունների մասին խոսելիս նա նշում է, որ մեր հասարակության մեջ կնոջ սեռային իդեալում կարեւոր էական տեղաշարժեր չկան` նրա գլխավոր խնդիրը մնում է ամուսնանալն ու երեխա ունենալը, սակայն դրան զուգահեռ նկատելի են նոր երեւույթներ. առաջացել է մի ենթախումբ, որ բացի ընտանիքից կարեւորում է նաեւ իր սոցիալական դերը հասարակության մեջ: «Քանի որ մեր հասարակությունը հայրիշխանական է, առաջընթացի ձգտող կանայք բախվում են հասարակության մեջ ընդունված կաղապարներին, իսկ երբեմն ունենում նաեւ ընտանեկան լուրջ խնդիրներ: Հասարակության ազդեցությունը կրելով` նրանք ամեն առիթով ընդգծում են, որ իրենք հաջողված են նաեւ իրենց ընտանիքներում, այսինքն նրանք կարեւորում են այդ հանգամանքը», ասում է նա: Ու որքան էլ մեզանում ակնհայտ է կանանց մտավոր ներուժի առկայությունը, մանավանդ եթե հաշվի առնենք այն ակնառու փաստը, որ բարձրագույն կրթություն ստացողների գերակշիռ տոկոսը իգական սեռի ներկայացուցիչներն են, կանանց ներուժը հասարակության մեջ շատ քիչ է գործածվում: «Հայ տղամարդիկ այսօր փորձում են ցույց տալ, թե իրենց հայացքներն ավելի ազատական են դարձել, բայց իրականում նրանց մեծ մասը կնոջը տեսնում է միայն խոհանոցում, իսկ հասարակական ու քաղաքական կյանքում` լավագույնս միջին օղակներում»:

Մի խոսքով, հայ կնոջ կյանքն այս տարի էլ նույն ձեւով ընթացավ` սիրո ցույցեր հարսանիքներում, բարգավաճում` խոհանոցում, դասնեց` քաղաքական կյանքում: Վերջինի փայլուն ապացույցը տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններն էին` ոչ մի կին քաղաքապետ Հայաստանում:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մենք ու Նոր տարին

«**Ազգը**» ամեն Նոր տարվա նախօրյակին մայրաքաղաքում թռուցիկ հարցում է անցկացնում տարբեր խավերի մարդկանց շրջանում, թե ինչպե՞ս են դիմավորելու Նոր տարին, որքա՞ն գումար են ծախսելու տոնական սեղանի համար եւ արդյոք իրենց վաստակած մեկ ամսվա գումարը բավարա՞ր է 1-2 օրվա ուտող-խմողի եւ նվերների համար: Հարցվածների (50 մարդ) մեծ մասը կարծում է, որ 100 հազար դրամով ամենահամեստ սեղան կարելի է գցել, իսկ մոտավորապես 25 տոկոսը գտնում է, որ կարգին, տեղը-տեղին սեղանի, նաեւ նվերների համար անհրաժեշտ է 800 հազարից մինչեւ 3 միլիոն դրամ եւ ավելին... Նոր տարվա գիշերը ռեստորանում դիմավորելու պարագայում 10 տոկոսը գտնում էր, որ 50-70 հազար դրամը կբավարարի միայն մեկ օրվա համար ամենաչնչին` միրգ, կոնֆետ, օղի, պանիր, ու հաց գնելու եւ տոլմա եփելու, մնացյալները` ամենաչքավոր 10 տոկոսը ստիպված 7 - 15 հազար դրամ թոշակով մի կտոր հաց, խաշած կարտոֆիլ ու թթու կաղամբով կդիմավորի գալիք Շան տարին... Առավել ուշագրավ զրույցները ներկայացնում ենք առանց կրճատման:

Հանրապետության հրապարակով անցնողը «Արմենիա Մարիոթ» հյուրանոցի եւ HSBC բանկի տարածքում հանդիպած կլինի մի տարեց կնոջ, որը դրամ է մուրում: Գոհար անունով 80-ին մոտ ալեզարդ տատիկը ժամանակին աշխատել է «Մասիս» շատ հայտնի ռեստորանում որպես բուֆետապան ու վայելել է շատերի հարգանքը, վաստակել լավ, անգամ երկու աշխատող է ունեցել տանը` մեկը մորը խնամող, մյուսը` տան գործերը անող: Սակայն նրա կյանքը գլխի վրա շրջվել է, ինչպես պատմում էր, ու արդեն 15 տարի հայտնվել է մուրացիկի կարգավիճակում: Գոհար տատը իր «աշխատատեղում» ճանաչում է գրեթե բոլորին. հետաքրքրվում է նրանցով, եթե մի քանի օր չեն երեւում, մյուս աշխատակիցներին հարց ու փորձ է անում: Ինչպես շատերը երեւի, ես էլ արժանացա նրա բարեմաղթանքների ու օրհնության շարանին: Գոհար տատը ասում է` Շենգավիթում վարձակալած բնակարանից ամեն օր գալիս եմ աշխատանքի, «ընդմիջմանը» հանգստանում եմ այս այգու քարի վրա նստած ու էլի գնում իմ գործին: Շատ գոհ ու շնորհակալ եմ նրանցից, ովքեր ինձ նկատում են ու ... չտվողներից չեմ նեղանում, երեւի չունեն, որ ունենան կտան` էլի: Ես օրական ամենաքիչը 1000 դրամ, օր կա ավելի շատ կամ պակաս, «աշխատում եմ» (ծիծաղում է ցանցառ ատամների արանքից) ու դեռ օգնում եմ իմ հիվանդ քրոջն ու նրա չորս երեխաներին: 7 հազար հարյուր դրամ թոշակով կարո՞ղ ես ապրել, ինչքան բառադի մարդ կա խոսում ա ու փող չի տալիս: Ես մի բան էլ եմ նկատել, ունեցողը չի տալիս, էն խեղճերը տալիս են համ փող, համ հագուստ: Դե նայիր մի կարգին փետ էլ (ձեռնափայտի փոխարեն մի կոտրված փայտի կտոր էր կռացած Գոհար տատի ձեռքին) չունեմ... էդ քո ասած սեղանին հազիվ կարողանամ պասուց տոլմա դնել, քանի որ դրա մեջինները էժան են ու հարմար է, կաղամբն էլ դե ունեմ, մնում է ձեթը: Ասում ես Շան տարի է գալիս, հեսա 15 տարի է շան կյանք ենք վարում փողոցներում ու անցորդներն էլ մեզ մի կտոր «ոսկոր» են գցում ու մեզ էլ դարձրել են անտեր շուն, գցել փողոցները, բա ես էսօրվան էի արժանի, հլա իմ շորերին ու ձեռքերին նայի...է...մի խոսացրու, դարդերս մի խառնի իրար, գնա էդ հաստավզներին, գմփորներին հարցրու, թե չէ մենք ինչ, մի օր էլ կկատաղենք ու կկծենք էդ իշխանավորներին», քմծիծաղելով ասաց Գոհար տատը ու մի նոր ծխախոտ վառեց:

Հաջորդ զրուցակիցս երիտասարդ մի ընտանիք էր իրենց երկամյա Սարգսի հետ: Խաչիկ Նալբանդյանը կարծում է, որ 90-120 հազար դրամով կկարողանա հյուրերին ընդունել ու ճանապարհել, իհարկե ամեն ինչից մի քիչ-մի քիչ գնելով:

Երիտասարդ տղաների խմբի հետ զրույցի ժամանակ 20-ամյա Ռուբենը նշեց, որ որոշել են ընկերներով, ծնողների հետ հավաքվել իրենց տանը, մի լավ ուրախանալ ու դուրս էին եկել «պայթուցիկներ», բենգալյան կրակներ, հրավառության այլ պարագաներ, նվերներ, ուրախ պարեղանակներով կասետներ գնելու: Իսկ ծնողների խոսակցությունից տեղեկացել էր, որ հազիվ թե 3000 դոլարը բավարարի: «Յա, էդ համ էլ նկարո՞ւմ ա ձեր գործիքը, քուրիկ ջան, էն ավել բաները ջնջի ու ես թազուց ասեմ, որ մեր պետությունը շատ լավն ա ու մենք սաղս, մեր տնեցիքս շատ էլ լավ աշխատում ենք ու լավ էլ քեֆ ենք անում»: Իսկ մինչ այդ Ռուբենը շատ ոգեւորված պատմում էր, թե իրենց ամառանոցում ինչեր են անելու «մի հետաքրքիր ու գժոտ կամպանիայով», որ ամբողջ կյանքում հիշեն...

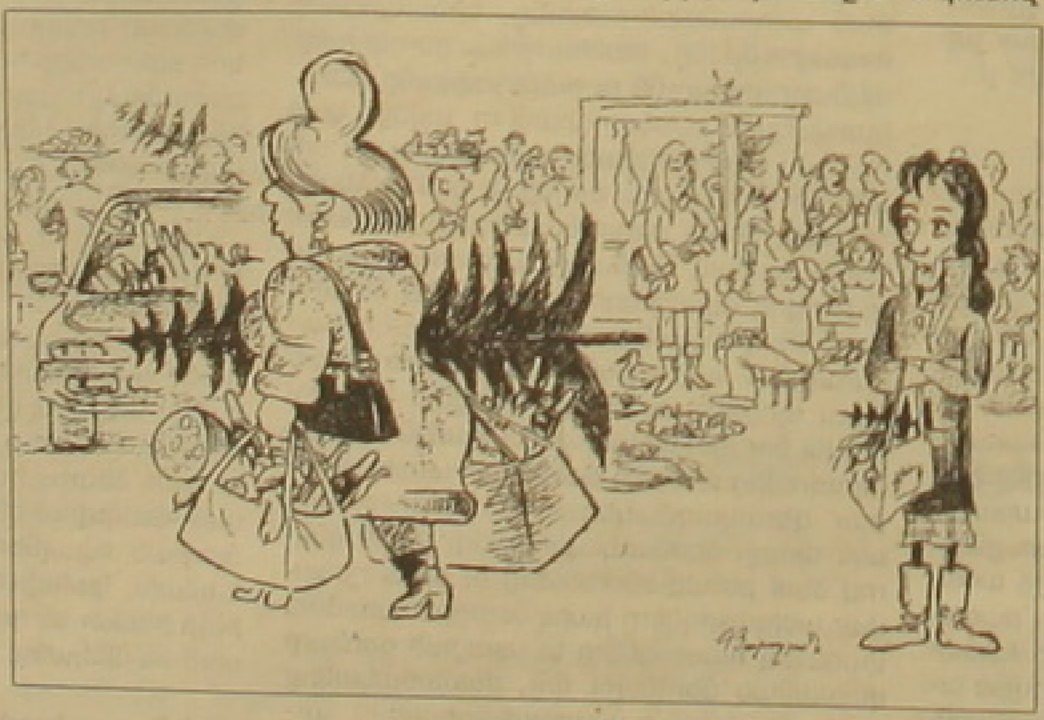

Հաջորդ զրուցակիցներս երկու քույրեր էին: Նրանց հաշվարկով, իրենց երեք անձից բաղկացած ընտանիքին միջակ տոնական սեղանի համար անհրաժեշտ է գոնե 200 ԱՄՆ դոլար, ասում էին Միդա (իրավաբան) եւ Էլլա (լեզվաբան) Մանուկյանները, որոնք վաճառել են իրենց մեկ բնակարանը եւ երկուսով ապրում են միասին: Նրանք պնդում էին, որ նախորդ տարի շատ ավելի քիչ էին ծախսել տոնական սեղանի գնումների համար, իսկ այս տարի ամեն բան կրկնակի թանկացել է:

Չորս անձից բաղկացած Նունե Սիմոնյանի (ծրագրավորող) հաշվարկով, դեռ մթերքների կեսը չի կարողացել գնել եւ արդեն 100 հազար դրամ ծախսել է, մինչդեռ անցած տարի այդ նույն գումարով լավ էլ սեղան էին պատրաստել:

Մանկավարժ Համիկ Ավետիսյանը նախ շփոթվեց ու հետո ասաց. «Ավելի ուրախ հարցեր չունե՞ք տալու, թե չէ` տոնակա՞ն սեղան...ու հետո` մեր տան հաշվարկները շուկայում չի անցնում: Այս տարի շատ ավելի տխուր է պատկերը, քան անցած տարի...»: Իսկ իմ այն հարցին, թե ի՞նչ ակնկալիքներ ունի գալիք Շան տարվանից, տկն Համիկը լիաթոք ծիծաղեց ու ավելացրեց. «Ուզում է շան տարի գա, ուզում է ոչխարի տարի գա, ոչ մի լավ ակնկալիքներ չունենք, նույն «ոչխարացած» վիճակում մնում ենք ու ինչպես շատերն են ասում, զրոյի վրա կանգնած ենք արդեն 15 տարի»:

Հաջորդ զրուցակիցս` կողքիս նստած աշխատակցուհին նշեց, որ 31-ին կգնա շուկա ու ամեն ինչ կգնի, այլ ոչ թե 10-15 օր առաջ ուրիշ կանանց պես, կամաց-կամաց պատրաստվի: Իսկ իմ այն հարցին, բայց չէ որ վերջին օրը գները շատ ավելի են բարձրանում, պատասխանեց. «Առողջություն թող լինի, մնացածը` գները ու մանր-մունր բաները ինձ չեն հուզում»:

24-ամյա երիտասարդը, որը ներկայացավ «ձեր հարեւանի հարեւան», ասաց. «Ես զբաղվելու եմ մայրիկիս պատրաստած համով բաները խժռելու մինչեւ վերջ ու սեղանը մաքրեմ...»: Իմ այն հարցին, թե թողեք ձեր տվյալները, որ ձեզ հրավիրեն իրենց տներ «սեղաններ մաքրելու», երիտասարդը ժպտաց ու ասաց` «ցուցակագրվեք»:

Իսկ անտուն ու անտեր Սիմոնի համար Նոր տարին սկսվելու է հունվարի 2-ից հետո, երբ աղբանոցներից կսկսի հավաքել, ինչպես ինքն է ասում, «կերած, խմած ու հարբածների» թափոնները ու լավ էլ քեֆ կանի, միայն տխուր էր, որ ոչ ոք դատարկ շշերի մեջ մի քիչ օղի չի թողնում...

Երբ անդրադարձա նախորդ տարվա հավաքածու կարծիքներին նկատեցի, որ իրոք այս տարի գները 50 տոկոսով բարձրացել են ու ինչպես նկատել էր մի զրուցակիցս, եկող տարի գազը, ջուրը թանկացնում են ու չնչին չափով աշխատավարձեր բարձրացնում, էլ ոնց Նոր տարի անենք: Ահա, հենց այսպես էլ ապրում ենք, մեր սիրած քաղաքում, հարուստ եւ աղքատ կողք կողքի ու Նոր տարի տոնում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱՆԱՍՅԱՆ

2005 թվականն ամենեւին խոստումնալից չէր մարդկության համար

Արյունահեղություն, ահաբեկչություն ու բնական աղետներ

Սառը պատերազմի ավարտին ԱՄՆ-ը ձեռնամուխ եղավ «նոր աշխարհակարգի» կառուցմանը: Քանի որ դրա հիմքում համաշխարհային գերիշխանության նկրտումներն էին, ուստի դա ոչ թե նպաստեց ժողովուրդների բարեկամությանը, աշխարհի խաղաղությանն ու կայունությանը, այլ նորանոր փորձությունների պատճառ դարձավ մարդկության համար: Այդ փորձություններից թերեւս ամենասարսափելին միջազգային ահաբեկչության դեմ ԱՄՆ-ի գլոբալ պատերազմն էր, որի հետեւանքով ահաբեկչությունը նախ օրինականացավ, ապա եւ ձեռք բերեց գլոբալ բնույթ:

Սակայն դա չխանգարեց, որ ԱՄՆ-ը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության պատրվակով պատերազմ սանձազերծի Աֆղանստանի եւ Իրաքի դեմ: Հակաաֆղանական պատերազմն ընդամենը հանգեցրեց ամերիկյան ռազմական ներկայությանը Միջին Ասիայում եւ Վրաստանում, իսկ հակաիրաքյանը պատուհաս դարձավ իրաքցիների համար: Իրաքում հրահրվեցին միջէթնիկ, միջդավանանքային բախումներ, երկիրը վերածվեց ահաբեկչությունների թատերաբեմի: Միջէթնիկ բախումները տարածվեցին նաեւ Սիրիայում ու Իրանում: ԱՄՆ-ն սկսեց ռազմական ներխուժման սպառնալիքի տակ պահել այս երկրներին:

Վերոհիշյալ բախումների եւ ահաբեկչության հետեւանքով զոհվեցին քաղաքական, հասարակական, կրոնական գործիչներ, նրանց հետ՝ հազարավոր խաղաղ բնակիչներ: Արյունահեղությունը դեռեւս շարունակվում է, ընդ որում՝ երեխաների: Ամեն օր Իրաքում առ այսօր միջին հաշվով 30 երեխա է սպանվում: «Ժողովրդին՝ ազատություն, երկրին՝ ժողովրդավարություն» նշանաբանով սկսված հակաիրաքյան պատերազմը երկիրը ներքաշեց կատարյալ քաոսի մեջ: Իրաքի հետ քաոսի մեջ է ներքաշվում ողջ տարածաշրջանը:

Ահաբեկչական պայթյուններից չեն խուսափել նաեւ եվրոպական երկրները, այսինքն՝ ահաբեկչությունը տարածվել է Եվրոպայում նմանապես: Բացահայտվել են այս երկրներում ԱՄՆ-ի ստեղծած համակենտրոնացման ճամբարներն ու խոշտանգման կենտրոնները, ինչպես նաեւ Կենտրոնական հետախուզական վարչության ինքնաթիռները, որոնք աշխարհի տարբեր ծայրերից այս ճամբարներ եւ կենտրոններ են փոխադրում ահաբեկչության մեջ մեղադրվող առեւանգված կասկածյալներին:

Ինչ վերաբերում է Ֆրանսիայում մահմեդականների անկարգություններով ուղեկցվող խժդժություններին, ապա դրանք էլ ցույց են տալիս, որ միանգամայն հնարավոր է կյանքի կոչել Հանթինգտոնին վերագրվող «Քաղաքակրթությունների հակամարտության» տեսությունը: Այս ամենի առումով, ցավոք, բացառություն չէր 2005 թվականը: Եթե դրան գումարենք բնական աղետները, ապա կարող ենք փաստել՝ ե՛ւ աղետների, ե՛ւ արյունահեղության ու ահաբեկչության համատարած բնույթը գրեթե ողջ աշխարհում:

Հունվարի 10-ին Ուկրաինայում տեղի ունեցավ «նարնջագույն հեղափոխություն», նախագահական ընտրությունների հաղթող ճանաչվեց Վիկտոր Յուշչենկոն:

Հունվարի 30-ին Իրաքում անցկացվեցին առաջին խորհրդարանական ընտրությունները՝ հետսադդամյան շրջանում:

Փետրվարի 9-ին Արաֆաթի մահից հետո պաղեստինյան վարչակարգի ղեկավար ընտրվեց Մահմուդ Աբբասը:

Փետրվարի 14-ին Բեյրութում սպանվեց Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին:

Փետրվարի 27-ին ԱՄՆ պետքարտուղարի պաշտոնը Քոլին Փաուելից ստանձնեց Կոնդոլիզա Ռայսը:

Մարտի 31-ին Համաշխարհային բանկի նախագահ դարձավ Պոլ Վոլֆովիցը:

Ապրիլի 2-ին մահացավ Հռոմի պապ Հովհաննես-Պողոս Երկրորդը:

Ապրիլի 9-ին Իրաքի նախագահի պաշտոնում ընտրվեց քուրդ առաջնորդ Ջալալ Թալաբանին:

Ապրիլի 19-ին հանգուցյալ պապին փոխարինեց գերմանացի կարդինալ Յոզեֆ Ռացինգերը:

Ապրիլի 26-ին Սիրիան իր զորքերը դուրս բերեց Լիբանանից, այսպիսով վերջ գտավ նրա 29-ամյա ռազմական ներկայությունն այդ երկրում:

Մայիսի 5-ին Անգլիայում անցկացված ընտրություններն ավարտվեցին վարչապետի՝ Թոնի Բլերի կուսակցության հաղթանակով: Վերջինս 3-րդ անընդմեջ կառավարությունը կազմելու իրավունք ստացավ:

Մայիսի 23-ին Եգիպտոսի Շարմ էլ Շեյխ քաղաքում ահաբեկչական պայթյունի հետեւանքով զոհվեց 88 մարդ, 200-ը վիրավորվեց:

Մայիսի 25-ին Բաքվում կատարվեց Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղի գործարկման պաշտոնական արարողությունը:

Մայիսի 29-ին Ֆրանսիայում մերժվեց Եվրոսահմանադրությունը:

Հունիսի 24-ին Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ ընտրվեց Մահմուդ Ահմեդինեժադը:

Հուլիսի 7-ին Լոնդոնում՝ մետրոյի երեք կայարաններում եւ ավտոբուսում տեղի ունեցան միաժամանակյա պայթյուններ, որոնց հետեւանքով զոհվեց 56 մարդ, 700-ը վիրավորվեց:

Օգոստոսի 1-ին մահացավ Սաուդյան Արաբիայի թագավոր Ֆահդը, նրա գահին բազմեց Աբդալլան:

Օգոստոսի 23-ին Իսրայելն իր զորքերը դուրս բերեց Գազայի հատվածից: Այսպիսով, վերացավ հատվածի 38 տարվա օկուպացումը:

Օգոստոսի 28-ին Ֆլորիդայում եւ Նոր Օռլեանում «Կատրինա» մրրիկի պատճառած աղետից մահացավ ավելի քան հազար մարդ:

Սեպտեմբերի 9-ին Եգիպտոսի նախագահական ընտրություններում հաղթեց Հոսնի Մուբարաքը:

Սեպտեմբերի 15-ին ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի միջազգային հարաբերությունների հանձնաժողովն ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող երկու բանաձեւ:

Հոկտեմբերի 3-ին Եվրոմիությունն անդամակցության բանակցություններ սկսեց Թուրքիայի հետ:

Հոկտեմբերի 7-ին Նոբելյան խաղաղության մրցանակին արժանացավ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության տնօրեն Մոհամմադ ալ Բարադեյը:

Հոկտեմբերի 8-ին Պակիստանի Քաշմիր նահանգում տեղի ունեցավ հուժկու երկրաշարժ, մահացավ ավելի քան 87 հազար մարդ, իսկ 3,5 միլիոնը մնաց անօթեւան:

Հոկտեմբերի 27-ին Փարիզում բռնկվեցին մահմեդականների անկարգությունները, որոնք շուտով տարածվեցին Ֆրանսիայի մյուս քաղաքներում, շուրջ մեկ ամսում այրվեցին 9 հազար ավտոմեքենաներ, մեծ թվով վարչական շենքեր, մանկապարտեզներ, սուպերմարկետներ, ձերբակալվեց աֆրիկյան եւ արաբական ծագումով 3 հազար ներգաղթյալ:

Նոյեմբերի 17-ին Սամսունում կատարվեց «Կապույտ հոսք» գազատարի պաշտոնական գործարկումը, մասնակցությամբ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի, Իտալիայի վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի եւ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի:

Նոյեմբերի 22-ին Գերմանիայի կանցլեր ընտրվեց Անգելա Մերկելը:

Դեկտեմբերի 15-ին Իրաքում անցկացվեցին խորհրդարանական համընդհանուր ընտրություններ:

ՏԱԹՈՒԼ ԶԱՔԱՐՅԱՆ

Ուկրաինան սպառնում է յուրացնել տարանցիկ ռուսական գազի 15 տոկոսը

Ուկրաինայի վարչապետ Յուրի Եխանուրովը երկրի հեռուստատեսության 5-րդ ալիքին տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ Կիեւը կարող է յուրացնել ռուսական տարանցիկ գազի 15 տոկոսը:

«Եթե Ուկրաինայով անցնում է 1000 խորանարդ մետր գազ, ապա դրանից 150-ը մերն է որպես տարանցման վարձ: Դա պայմանագիր է, իրավաբանական ձեւակերպում, դա մեր անվիճելի իրավունքն է», ընդգծել է վարչապետը: Նրա խոսքերով, դա Ուկրաինայի մի սահմանից մյուսը հազարավոր մարդկանց ամենօրյա աշխատանքի վարձն է:

Գազի առաջիկա թանկացումը ռուս-ուկրաինական հարաբերություններում մեծ լարվածության պատճառ է դարձել: Ռուսաստանն ուզում է հունվարի 1-ից Ուկրաինային գազ վաճառել 100 խմ-ը 230 դոլարով՝ ներկայիս 50-ի դիմաց: Կիեւը դեմ է նման շռայլելի թանկացմանը: Ի դեպ, ռուսաստանցիները 1000 խմ-ի դիմաց վճարում են 58 դոլար, նշում է BBC-ն:

Ուկրաինացիներին սպառնում են գազի շռայլելի թանկացման դեպքում յուրացնել տարանցիկ գազի 15 տոկոսը, ինչպես նաեւ վերանայել Սեւաստոպոլում ռուսական նավատորմի ներկայության վարձակալական վճարի չափը: ՌԴ արտգործնախարար Սերգեյ Իվանովի խոսքերով, Սեւծովյան նավատորմին առնչվող համաձայնագրերը 1997 թ. ռուս-ուկրաինական մեծ պայմանագրի անխզելի մասն է, որտեղ կետ կա սահմանների անխախտելիության վերաբերյալ:

Ռուսաստանցի որոշ քաղաքական գործիչներ պնդում են, որ Սեւաստոպոլը ԽՍՀՄ-ի օրոք փաստորեն կենտրոնական ենթակայության քաղաք էր, ուստի Ղրիմի հետ չի փոխանցվել Ուկրաինային: Բուն Ղրիմում ռուսամետ տրամադրությունները բավական ուժեղ են:

Իրաքում ամերիկյան ուղղաթիռ է ընկել

Ուկրաինական զորքը կհեռանա մինչեւ շաբաթավերջ

Բաղդադի արեւմուտքում ամերիկյան ռազմական ուղղաթիռ է ընկել, որի երկու օդաչուները զոհվել են: Այդ մասին երեկ հայտարարել է ամերիկյան զինվորական հրամանատարությունը: Նշվում է, որ մեքենայի անկման պատճառը «թշնամու կրակը» չի եղել: Այլ մանրամասնություններ չեն հաղորդվում:

Վերջին անգամ Իրաքում ամերիկյան ուղղաթիռ ընկել էր նոյեմբերի 2-ին: Այն ժամանակ Ռամադի քաղաքի մոտ (Անբարի նահանգ) ջախջախվել էր ԱՄՆ ծովային հետեւակի «Սուպեր կոբրա» ուղղաթիռը: Զոհվել էին ծովային հետեւակի երկու մարտիկներ:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ երեկ Բաղդադում անցկացվել է բազմամարդ ցույց, որի մասնակիցները վիճարկել են դեկտեմբերի 15-ի օրենսդրական ընտրությունների արդյունքները, որոնց համաձայն հաղթել են շիա պահպանողականները: Ցույցի կազմակերպիչը 42 խմբավորում միավորող «Մարամ» շարժումն է, որը պահանջում է ստեղծել ընտրական նոր հանձնաժողով եւ անցկացնել նոր ընտրություններ, քանի որ դեկտեմբերի 15-ի քվեարկության արդյունքները կեղծված են:

Իր հերթին BBC-ն տեղեկացնում է, որ Իրաքի Կուտ քաղաքում տեղաբաշխված ուկրաինական զորքը դուրս է բերվելու մինչեւ շաբաթավերջ: Ուկրաինայի նախագահ Վիկտոր Յուշչենկոն անսպասելի այց է կատարել քաղաքի «Դելտա» զինվորական ճամբար, որտեղ պարգեւներ է հանձնել աչքի ընկած ուկրաինացի զինծառայողներին: Այնտեղ մնացող զինամթերքն ու հանդերձանքը կհանձնվեն իրաքցիներին:

Լեհաստանի հրամանատարության ներքո Իրաքում ծառայել են 1500 ուկրաինացի զինվորներ, թեեւ Կիեւն ի սկզբանե դեմ էր արտահայտվել Իրաքի պատերազմին: Այնտեղ ծառայած ուկրաինացիներից 18-ը զոհվել են, 32-ը՝ վիրավորվել:

Ներկայումս Իրաքում մնում են մոտ 800 ուկրաինացի զինծառայողներ: Ուկրաինական զորաբաժինն ամենամեծն է ՆԱՏՕ-ի մեջ չմտնող երկրների զորախմբերի մեջ: Խաղաղարար գործողությանը մասնակցելու շնորհիվ Ուկրաինան Իրաքում ձեռնարկել է տանըյակ շահավետ գործարքներ, այդ թվում, դեպի Թուրքիա խողովակաշար կառուցելու իրավունք է ձեռք բերել:

Պ. Ք.

«Հերիք փչացնեք Մոսկվայի դեմքը»

Մոսկվայի կենտրոնական թաղամասերից մեկում՝ նշանավոր Լենինգրադսկի պողոտայի հարեւանությամբ խորհրդասես փռվել է «Բաքու» կինոթատրոնի հսկա համալիրը: Խորհրդային տարիներին այն իրոք ծառայում էր շաժանկարային արվեստին, իսկ հիմա դարձել է իրավի բազմապրոֆիլ մի հաստատություն՝ շքեղափայլ խաղատուն, գողտրիկ խաղասրահներ, ռեստորաններ, սրճարաններ, խանութներ, կրպակներ, կողքը՝ բազար, որտեղ արեւածագից մինչեւ արեւամուտ հնչում են արեւելյան հոգեպարար ելեւէջումները: Թաղակազմիչ այս սուբյեկտը պաշտոնապես կոչվում է «Ադրբեջանական մշակույթի կենտրոն», սակայն տեղի բնակիչները գերադասում են նրա արդիական նորահունչ անվանումը՝ «Ադրբեջանթաուն»:

Խայտաբղետ, գաղտնալից այդ «թաունը» երբեք չի արժանացել «բազմամերձ» ավանի հասարակայնության «ջերմ» համակրանքին: Դրա հետ մեկտեղ չէին էլ նկատվել համակրանքի կամ բողոքի ըմբոստ ելույթներ: Բայց եկավ տխուր մի օր, երբ հարյուրավոր բնակիչներ ցասումնալից միտինգի ելան «Հերիք է փչացնեք Մոսկվայի դեմքը» ընդհանուր պաստառային վերտառությամբ: Ի՞նչ է պատահել, ինչո՞ւ է այդման վրդովվել տեղի ընդհանուր առմամբ շուկայասեր խաղաղ բնակչությունը: Եվ ո՞վ է աղտոտում մայրաքաղաքի գեղաթույր դեմքը:

Պարզվում է, սակայն, որ տագնապահարույց այս հարցերի պատասխանը բնավ էլ բազմաշերտ չէ. պատճառը մեկն է... Հեյդար Ալիեւը: Ճիշտ է, բնականաբար, ոչ թե երբեմնի պետական նշանավոր այրը, այլ մոսկվաբնակ հայրենակիցների՝ նրան մետաղակերտ թե քարակերտ արձանի վերածելու կրքոտ նախաձեռնությունը: «Մենք դե՛մ ենք Ալիեւ խանի հուշարձանին», «Կորչե՛ն ծախու պաշտոնավորները»՝ այսպիսի եւ նմանատիպ այլ մտքեր էին ամփոփված միտինգի մյուս պաստառների մեջ:

Մոսկվացիների ծեր ու միջին սերունդն, անշուշտ, չի կարող չհիշել խորհրդային տարիների կոլորիտային քաղաքագետին: Բայց նոր սերնդին այդ անունը ոչինչ չի ասում, խորթ է նրան ու անըմբռնելի: Եվ այս հենքի վրա լրիվ բացատրելի է քաղաքապետ Յու. Լուժկովին ուղղված միտինգավորների նամակի էությունը, որում մասնավորապես հոչակվում է. «Տեղի բնակիչների կարծիքի անտեսումն ազգամիջյան ու կրոնական երկպառակության հրահրում է, քանզի ռուսական ուղղափառ մայրաքաղաքում արտասահմանցի քաղաքական ու կրոնական լիդերի հուշարձանի կանգնեցումը քաղաքական գործ է»:

Հետաքրքրական է, որ բնակիչները մի կողմից լի են անհողդողդ վճռականությամբ շարունակելու պայքարն ընդդեմ Ալիեւի բրոնզե «կլոնացմանը», բայց եւ մյուս կողմից վստահ չեն, որ իշխանությունները «չեն թքի» իրենց պահանջի վրա: Նրանց վերջին հույսը միտինգի լեյտմոտիվներից մեկն է, ըստ որի իրենց առաջնորդների հուշարձաններն ուրիշի երկրում կառուցում են կամ նվաճողները, կամ էլ նվաճվածները...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԱԶԳ

Սփյուռք

Ինչպես աշխարհի բոլոր երկրներում, այնպես էլ Դարուփոսում, տարեվերջին աքլորներին մորթելու ենք, որովհետեւ նոր տարին՝ 2006 թվականը շան տարի է: Այսինքն՝ երկիրը լցվելու է շներով, ովքեր շան բախտ են ունենալու: Ամբողջ երկրում իրար ուտելու ենք՝ ինչպես շուն ու կատու: Շան մազ կերածները շան պես հաչելու են քարավանի վրա ու շան նման անգդակ (այսինքն անաթոռ) են մնալու... Է՞, շուն, կա-

Շան տարում ձեզ շան բախտ

րոտի իմ եղբայր, դառնաթախիծ իմ ընկեր, անտեր շան պես նստել ենք դռների տակ ու շան բախտ ենք երազում: Իսկ Դարուփոսում աքլորները դեռ իրենց երրորդ կանչը չեն կանչել, ու պետրոններն իրենց տերերից լիովին դեռ չեն հրաժարվել: Ուրեմն լսենք աքլորներին:

Աքլոր N1- 2005 թվականը անչափ արդյունավետ եղավ Դարուփոսի բնակչության համար: Այս բնակչության ուղիղ կեսը, որն ապահովված է աշխատանքով, շարունակեց դրամական փոխադրումներ կատարել արտերկրից այն կեսին, որն աշխատանքով է ապահովված Դարուփոսում: Այս բանի շնորհիվ (խոսքը դրամական փոխադրումների մասին է) երկրի կենսամակարդակը զգալի աճ արձանագրեց, որն արտահայտվում է երկնիշ թվով: ԱՊՀ (Անցյալի պատահական համագործակցության) երկրների շարքում մենք՝ դարուփոսցիներս սկսեցինք ավելի լավ ապրել... Էմիրաթներում, Ֆիլիպիններում, Կոստա Ռիկայում եւ Հասարակածային Գվինեայում: Շնորհավոր Ամանորը, բարեկամներ:

Աքլոր N 2 - Անցնող տարին նշանավորվեց կարգապահության խիստ աճով: Դարուփոսի օրենսդիր մարմինը՝ ԴԱԺՈ-ն ընդունեց 18.486 օրենսդրական ակտ, որից հատկապես կարեւոր է կարտոֆիլի պճեղահանման տեխնոլոգիաների մշակման եւ դարուփոսա-չադական հարաբերությունների կարգավորման մասին որոշումները: Այս վերջինը մեզ թույլ կտա Չադ արտահանել ՄԱԿ տեսակի կոնյակ եւ Չադից Դարուփոս ներմուծել մեր երկրի համար անհրաժեշտ չաղոմիներ: Նոր տարում զգալի փոփոխություններ են սպասվում ներքաղաքական կյանքում: Կոալիցիայի մեջ մտնող կուսակցությունները վերադասավորելու են իրենց համակրությունները, եւ անսպասելի չեն լինի քաղաքական ապահարզանները: Մասնավորապես սպասվում է Վաղոյի եւ Վարդուշի ամուսնալուծությունը, թե չէ անհնար է այլեւս շարունակել շան կյանք դարձած այս ձեւական ամուսնությունը: Ուստի, համբերություն ձեզ, սիրելի հայրենակիցներ եւ շան բախտ:

Աքլոր N 3 - Աքլորի տարում Դարուփոսում արձանագրվեցին ոչ միայն քաղաքական ու տնտեսական աճ, այլեւ անչափ կարեւոր փոփոխություններ դպրոցաշինության, մանկապարտեզաշինության եւ բուհաշինության բնագավառներում: Դրանց շնորհիվ օպտիմալացվեց ամեն ինչ: Նման տեմպերի շարունակման դեպքում մինչեւ 2016 թվականը Դարուփոսում կվերանան անցյալ, տոտալիտար սիստեմից մնացած բոլոր այս հիմնարկ-ձեռնարկությունները եւ դրանց փոխարեն կստեղծվեն գիշերային բարեր, ջրաշխարհներ ու հրաշխարհներ, խաղատներ եւ պոռնոգրաֆիկ ֆիլմերի ցուցադրման սրահներ՝ դոլարի համակարգով: Մեր ազգաբնակչությունը մատչելի ձեւով կծանոթանա եվրոպական ամենամեծ արժեքին՝ միասեռականությանը: Այս հայրենանվեր գործին լայն թափով կաջակցի Դարուփոսի հանրային հեռուստատեսությունը, որը գովազդների արանքում երբեմն կցուցադրի ազգային-հայրենասիրական ֆիլմեր բռնության ամենամանրամասն նկարագրություններով: Բարին ընդ ձեզ, բարեկամներ:

Աքլոր N 4 - Ես իմ խոսքը դեռ կասեմ...

2005-ի ավարտին խոսեցին նաեւ այլ հրակարմիր աքլորիկներ, ովքեր ողջ տարվա ընթացքում մրցանակներ էին տալիս իրար եւ միմյանցից մրցանակներ էին ստանում:

Հրակարմիր շան տարում..., ներողություն, խոսելու հերթը շներինն է լինելու: Թե քաղաքական ու գեղական ինչպիսի վերադասավորումներ են սպասվում, կիմանանք ժամանակին: Սակայն արդեն պարզ է, որ նոր տարում լայն հասարակությանն են ներկայացվելու «Շան սիրտը» եւ «Շուն եղբայրները» բազմահատորանոց վեպերը, որոնց համար ապահովված են լինելու Դարուփոսի պետական մրցանակները, ստեղծվելու է «Ծեծել շան պես» հեռուստասերիալը, կատարվելու է «Շնասոնիատա» սիմֆոնիկ-երաժշտական պաննոն եւ ցուցադրվելու է «Շնակոնդա» կտավը: Իրար թաթ են լիզելու բոլոր մոսկաները, որպեսզի կործանեն ամեն մի Չոմբարի եւ հետո հանգիստ վայելեն իրենց բաժին հասած ոսկորը, որը, իրեն հա՞, կախված է երկնքից...

Մեծ ու լուսավոր տարի ձեզ, եղբայր շներ, մեր Դարուփոսում:

Դառնաթախիծ շների անունից՝
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

Լույս տեսավ «Հայ արվեստ» հանդեսի այս տարվա վերջին համարը

Օրերս լույս տեսավ «Հայ արվեստ» եռամսյա հանդեսի այս տարվա վերջին համարը: Այս անգամ հանդեսը մեծ տեղ է տվել մշակութային իրադարձություններին. ընթերցողը կարող է հանդեսից տեղեկանալ, թե վերջին երեք ամսում հանրապետությունում եւ սփյուռքում ինչ մշակութային իրադարձություններ են տեղի ունեցել. «Արմմոնո» սեպտեմբերյան միջազգային թատերական փառատոն, Ազգային պատկերասրահում բացված ցուցահանդեսներ՝ Սուրբ Ղազարի գանձերը, Շարժայի կերպարվեստը, Յան Արտուս-Բերտրանի ինքնաթիռից արված լուսանկարները, Մեծ Բրիտանիայի Լինկոլնի համալսարանից Կարոլին Պուգովիոյի հայկական տառատեսակների ձեւավորումները, ամենադալիական մարդու՝ Օնիկ Սահակյանի ստեղծագործությունները Գեւորգյան ցուցասրահում, «Նարեկացի» արվեստի միությունում տեղի ունեցած միջոցառումները, «Տեղին սիրտը» ցուցահանդեսը Հալեպում, Էլիզաբեթ Ռոմիիլդի նկարները Սինգապուրում, Ժան Տեր-Մերկերյանի եւ Կարո Նշանյանի համերգները Երեւանում...

Ինչպես միշտ հանդեսում մեծ տեղ է գրավում նկարչությունը: Այս անգամվա հոդվածները Զաքար Խաչատրյանի 80-ամյակի եւ Հենրի Էլիբեկյանի 70-ամյակի առթիվ են: Իսկ Հայաստանում ծնված եւ արդեն 15 տարի Հալեպում բնակվող Գայանե Սիմոնյան-Տերյանի հետ հարցազրույցից տեղեկանում ենք Հալեպի երաժշտական կյանքի մասին: Այնտեղ Գայանե Սիմոնյան-Տերյանը ղեկավարում է «Մեսրոպ Մաշտոց» մանկական եւ «Մեղրի» պատանեկան երգչախմբերը: Հիմնել է «Կանթեղ», «Կիլիկիա», «Նարեկ», «Սաղմոս» երգչախմբերը: Հալեպահայերը սիրում են խմբերգային երաժշտություն, եւ վերոհիշյալ խմբերի համերգներին դահլիճները միշտ լեցուն են: Իսկ ինչ տարբերություն կա հայաստանցի եւ սիրիահայ երեխաների միջեւ հարցին Գ. Սիմոնյան-Տերյանն ասում է, որ հալեպահայ երեխաների մեջ կա մի մեծ առավելություն՝ դա հայ երգի հանդեպ մեծ սերն ու ծարավն է, ջերմ նվիրումը եւ սերը երգչախմբային արվեստի, հայրենիքի հանդեպ:

«Յուրաքանչյուր ընտանիք պետք է հասկանա, որ հայ մանուկը հայ ընտանիքում հայկական երգ եւ հայ խոսք պետք է լսի եւ ոչ թե մանկական հիշողությունը եւ լսողությունը խեղաթյուրի թրքաբարո անճաշակ երաժշտությամբ, հայ իրականությանը եւ ընտանիքին խորթ օտարամուտ հեռուստահաղորդումների, ֆիլմերի եւ երաժշտության մշտական ներգործությամբ», ասում է Գ. Սիմոնյան-Տերյանը:

Ճարտարապետ Աշոտ Գրիգորյանն անդրադառնում է 17-րդ դարում կառուցված Սուրբ Ստեփանոս Նախավկա եկեղեցու (Դարաշամբ, Իրան) խորհրդանշանային հորինվածքին ու հարդարանքին, ուր նշմարվում է մինչքրիստոնեական բնափիլիսոփայական խորհրդապաշտական ավանդներից աստիճանական անցում կամ դրանց վերափոխում քրիստոնեական զարգացած շրջանի գաղափարախոսությանը:

Պորտրետի մասին է Արծվի Բախչինյանի հարցազրույցը ԱՄՆ-ում բնակվող եւ բավականին հայտնի պորտրետիստ Շամիրայի հետ, որը իր խոսքերով պարում է անցյալից, ներկայից եւ ապագայից: «Պորտրետը մի կամուրջ է, որ կնոջ խորունկ առեղծվածայնությունը շաղկապում է ժամանակակից աշխարհին, տանում նրան դեպի իր զգայուն եւ կրքոտ կանացի եսը՝ անկախ նրա տարիքից, մարմնի ձեւից կամ ծագումից: Այն քո եսի անդին է, որ քեզ կապում է քո ինչին՝ համայն կնոջականին»:

Գունանկար՝ աղոթքի պես մաքուր

Գունային վառ արտահայտված գամման Հրաչ Ավանեսյանի գեղանկարչության լեզուն է, ինքնարտահայտման հիմնական միջոցը, արտաքին աշխարհի հետ հաղորդակցվելու կերպը, այդ աշխարհը լույսով հաստատելու մղումը, որովհետեւ իր գույները լույսի արտաբերումներ են, լույսի ծնունդներ:

Երեւանի ծայրամասերից մեկում, 10-րդ հարկի իր բնակարան-արվեստանոցում ինձ հյուրընկալեց ավանդական, հայկական պարզ մի ընտանիք՝ բարեհամբույր ու բարեսիրտ իր տիկինը եւ բարեկիրթ հայերենով հաճելի զրուցակից դուստրը, գեղակադեմիայի նախկին սան՝ գոբելենի, դիզայների մասնագիտությամբ:

Կիսով չափ բնակարանի վերածված արվեստանոցային մի փոքր հատվածում իրար վրա շարված հարյուրավոր նկարները դիտել հնարավոր չէր: Այն, ինչ ցուցադրվեց, միջնադարի ձեռագիր մատյաններ ծաղկողների գունային ու նշանային մթնոլորտում էին՝ քրիստոնեական հավատի նախնական պարզությամբ: Ինքը խոսում է ասես մեկ շնչով ու հետեւելը իր մտքի ընթացքին դժվարանում: Միտքը սկսում ու ճառագայթի պես անվերջության է գնում: Բայց որքան տարածված է խոսքը, միեւնույն է՝ խաչվում-հանգում է քրիստոնեական հավատին ու Հայ առաքելական եկեղեցուն՝ իր կյանքն իմաստավորող երկու արժեքային գոյություններ: Իր նկարչության գունային աշխարհն ու գծանախշերը խոր ազգային արմատներից են սերվում, որոնց ակունքը հայ միջնադարի մանրանկարչությունն է:

Նկարել սկսել է դեռ մանկուց, ու չնայած մայրը հայոց լեզվի ու գրականության ուսուցչուհի էր, հայերենը փակ, արգելված տարածք է եղել, գրադարաններին հայերեն գրքերը սպիտակ էջեր էին... Փորձում էի հասկանալ իր քիչ «ափոթահար» հայերենը, որտեղ բառերը երբեմն «սայթաքում» էին: Այս լեզուն իր համար բացվել է ուշ եւ բացվել է իբրեւ հրաշք, եւ ինչպես Տաթեւի վանքը մայրենի լեզուն էլ թրթռացել է իր ներսում արթնացող զանգի ղողանջով, իբրեւ ազգայինին, սեփական ինքնությանը մերձենալու առաջին քայլ, առաջին նշան... «Տղերքով էինք, վարձով էինք ապրում, բոլորն էլ էն կողմից էին (Ադրբեջանից): Մի սենյակում էինք, որտեղ ռեմոնտ էին անում, դե, պառկում էինք՝ աչքներս առաստաղին: Ասի՝ «տղերք, եկեք առաստաղին գրաֆիկա անենք՝ այբուբենը գրենք, որ միշտ նայենք: Էդպես է, բոլոր նման մարդկանց համար դեպի ազգ գնալու ճամփաները դժվար են»:

Միջնադարյան հայ արվեստով ներշնչված նկարչի համար գեղանկարչությունն աղոթքի պես է, այսինքն՝ միջոց է արարչության ճանապարհին մերձենալու: Վարպետության, տեխնիկայի, թեմատիկայի մասին չենք խոսելու: Միայն արձանագրենք, որ Հրաչ Ավանեսյանը խորհրդային տարիներին, երբ Դավիթ Սաղմոսերգուին էր նկարում, խորագրում էր «Հայրենիքի կանչ», կամ նման մի բան:

Գեղարվեստի ուսումնարանն ավարտելուց հետո, սովորել է Լենինգրադի Ռեպինի անվան գեղարվեստի ինստիտուտում: Հետո տեղափոխվել Երեւան՝ 1967 թվականին: Մինչ այդ ապրել է հայրենի հողից կտրված, հային ու հայկականությանն օտար ու թշնամական մթնոլորտում: Հաճախ, սակայն, այցելել է Ղափան, Դավիթ Բեկ գյուղն ու այս այցերն են, որ հոգում արթնացրել են ճանաչումի առաջին բերկրանքն ու լույսը: Այստեղ նահապետական վարք ու բարքով ապրող հայ մարդիկ, քարանձավային կյանք էին դեռ վարում: Ու այս տարօրինակ կենցաղը զուգահեռներ է ծնել իր մեջ, մտորելու տեղիք տվել, թե այս նույն վայրում, սակայն, նույն մարդիկ ինչպես են կառուցել Տաթեւի վանքը: Ու հարցն այստեղ էր, թե՝ «Ինչո՞ւ են այդպես վերաբերվում իրենց ապրելակերպին եւ ինչո՞ւ այդպես հոգեւոր տաճարների հետ»: Երիտասարդ հայ մարդն սկսում է որոնել իր ազգային արմատները, ճշմարիտը... Հայկական միջնադարյան ճարտարապետությունը, Տաթեւի վանքը ազգային ինքնությունն ու հավատը վերագտնելու այն հիմնայուները եղան, որից սկսվեց ու շարունակվեց մի նոր կյանք կամ նոր ծնունդ:

Հրաչ Ավանեսյանը պրոֆեսիոնալ նկարչական կրթություն ունի, բայց ինքն էլ լավ գիտի, որ ամենամեծ դպրոցը կյանքն է, ու այդ կյանքի ճանապարհներին հանդիպող ուսուցիչները. սովորել է մեծն Սարյանից, Մինասից, հանդիպել նրանց, զրույցներ ունեցել ու հասկացել, որ նրանց արվեստի ուժն ու գաղտնիքը

ազգային ոգու ու հավատքի մեծ ներշնչանքն է:

Հրաչն արվեստին ու հավատքին վերաբերվում է նախնական պարզությամբ, կյանքին՝ դյուրավառ բարեհոգությամբ, ապրում քրիստոնյայի խոնարհությամբ ու հեզությամբ, գիտի, որ արվեստի գրիչները հաղորդվում են վերեւից, որ արվեստագետն ընդունիչ է ու իր խնդիրը զանազանելն է ճշմարիտը թվացյալից, կեղծից: Եվ իր արվեստի ուժն էլ բնական անաղարտության մեջ է, իր հոգեկերտվածքի պես հավատով ու լույսով առլեցուն: Ինքն զգում է միջնադարի հայ մանրանկարչության հեռավոր շառավիղ իբրեւ՝ մեր օրերին անհարիր թվացող մտածողությամբ ու կենսակերպով: «Ինքն իմ կարիքը չունի (միջնադարյան հայ մանրանկարչության մասին է խոսքը), զգում եմ, որ իմ ներքին վիճակն է, ինձ հարազատ է, ուզում եմ մի կաթիլ ավելացնել եղածին»: Երեխայի անմիջականությամբ հայ քրիստոնյա այս մարդն ապրում է հավերժականի զգացողությամբ՝ հավասարապես գրգիռներ ստանալով անցյալից ու ապագայից: Աշխարհի բյուր բազմազանություններն ու տարատեսակները, լավն ու վատը, դառն ու լեղին, մութն ու լույսը կարողանալով խաղաղորեն ընդելուզել, համադրել իր մեջ: Ու որքան էլ քաոսի ու հոգեւոր անկումի վտանգներին, կյանքի անհավասար մարտահրավերներին, անարդարություններին քաջատեղյակ ու այդ բովով անցած, հայացքը լուսածիրին է, քանի որ իր մոտ ամենը խաղաղվում է հոգու քրիստոնեական տաճարում, ուր բնակվում են Սերը, Հավատը, Հույսը: «Տիրոջ հետ եղիր, ու կյանքը կհոսի քո մեջ, որովհետեւ ամեն ինչ Տիրոջով է ու քրիստոնեությունը կյանք է»:

Նկարիչը մտապատկերի, պատկերաձեւերի արտահայտման խնդիր չի դնում իր առաջ: Նրա գունագծային լուծումները ստրուկտուրալ եւ իմաստային նշանակություն են կրում, իմացության զուգակցումը ինտուիցիային գույնը վերածում է գաղափարակիր սիմվոլների՝ դրսեւորելով ներքին, հոգեւոր վիճակներ: Դրանք քրիստոնյա հայի մաքուր հավատից, իր հոգեւոր ինքնությանը գիտակից մարդու ներքին զվարթությունից բխող գույներ են՝ ներծծված անվախճանային երանության ձգտումով, լույսի բերկրանքի հետ գիրկընդխառն. «Մեր եկեղեցին Լույս է, ամեն հայ քրիստոնյա Հայ առաքելական եկեղեցուց լույս է բերում իր տուն...»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Մարզական

Անատոլի Պողոսյանն Արմավիրի չեմպիոն

Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթի հաղորդագրության համաձայն Անատոլի Պողոսյանը ճանաչվել է Արմավիրի շախմատի առաջնության հաղթող: Մրցաշարին մասնակցում էին մոտ 50 ուժեղագույն շախմատիստներ, որոնց թվում էին վարպետության յոթ թեկնածուներ: Անատոլի Պողոսյանը ցույց տվեց լավագույն արդյունքը (8 միավոր): Հայազգի մեկ այլ շախմատիստ՝ Էդուարդ Հայրապետյանը զբաղեցրեց 3-րդ տեղը: Առաջնության մրցանակակիրները կպաշտ[illegible]ն Արմավիրի մարզական պատիվը երկրամասի առաջնությունում:

Բարեգործական հանդիպում

Դյուսելդորֆում կայացել է բարեգործական հանդիպում աղքատության դեմ պայքարի ՄԱԿ-ի ծրագրի շրջանակներում: Հանդիպմանը մասնակցել են Զինեդին Զիդանի եւ Ռոնալդոյի գլխավորած թիմերը: Խաղն ավարտվել է Զիդանի թիմի հաղթանակով՝ 4-2: Զիդանի թիմից գոլերի հեղինակներ են դարձել Բերբատովը, Տրիսանը (2 անգամ) եւ Պոշեը, մրցակիցներից աչքի են ընկել Կոկուն եւ Աբուտարիկան:

Ռոշվել են Ռուսաստանի լավագույն մարզիկները

Ռուսաստանի մարզական լրագրողների ֆեդերացիան որոշել է երկրի 10 լավագույն մարզիկներին այբբենական կարգով: Լավագույն տասնյակն այսպիսի տեսք ունի. Ելենա Դեմենտեւա (թենիս), Ելենա Իսինբաեւա (թեթեւ ատլետիկա), Օլգա Կապրանովա (գեղարվեստական մարմնամարզություն), Դմիտրի Կլոկով (ծանրամարտ), Պավել Կոլոբկով (սուսերամարտ), Տատյանա Լեբեդեւա (թեթեւ ատլետիկա), Իգոր Պլոտնիկով (լող, պարոլիմպիկ սպորտ), Բուվայսար Սայթիեւ (ազատ ըմբշամարտ), Իրինա Սլուցկայա (գեղասահք) եւ Ալեքսեյ Տիշչենկո (բռնցքամարտ): Լավագույն թիմ է ճանաչվել ԲԿՄԱ ֆուտբոլային թիմը, իսկ լավագույն մարզիչ՝ բանակայինների գլխավոր մարզիչ Վալերի Գազաեւը:

Մեսին Եվրոպայի լավագույն երիտասարդ ֆուտբոլիստ

Իտալական «Տուտոսպորտ» թերթի հարցման արդյունքներով «Բարսելոնի» կիսապաշտպան Լեոնել Մեսին ճանաչվել է Եվրոպայի լավագույն երիտասարդ ֆուտբոլիստ: Նրան կհանձնվի «Golden Boy» մրցանակը: Մեսին մեծ առավելությամբ հաղթող ճանաչվեց՝ վաստակելով 225 միավոր: Նրա գլխավոր հակառակորդ Ուեյն Ռունին գրեթե կրկնակի քիչ միավոր վաստակեց: Ընդհանուր առմամբ հարցման մասնակիցները նշել են 27 ֆուտբոլիստի: Երիտասարդ տաղանդների իսկական դարբնոց է Անգլիայի պրեմիեր-լիգան, որի մասնակից թիմերի 6 ֆուտբոլիստների անուններ էին նշվել հարցաթերթիկներում: 4 ֆուտբոլիստ ներկայացնում էին Իտալիայի «A» սերիան ու Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնը, 3-ը՝ իսպանական առաջնությունը: 2-ական ներկայացուցիչ ունեին Գերմանիայի բունդեսլիգան ու պորտուգալական սուպերլիգան:

Հարցման արդյունքներով լավագույն տասնյակի ցուցանիշներն այսպիսին են.

1. Լիոնել Մեսի	«Բարսելոն»	225
2. Ուեյն Ռունի	«Մանչեսթր յունայթեդ»	127
3. Լուկաշ Պոդոլսկի	«Քյոլն»	74
4. Ֆրանսեսկ Ֆաբրեգաս	«Արսենալ»	73
5. Քրիստիանու Ռոնալդու	«Մանչեսթր յունայթեդ»	61
6. Իգոր Ակինֆեեւ	ԲԿՄԱ	42
7. Վինսենտ Կոմպանի	«Անդերլեխտ»	24
8. Կալոու	«Ֆեենորդ»	22
9. Բոժինով	«Ֆիորենտինա»	19
10. Մադուրո	«Այաքս»	15

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ը հայտարարում է մրցույթ համակարգչային փորձաքննությունների բաժնի 2.0 փորձագետի թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար: [illegible]

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ը հայտարարում է մրցույթ [illegible] փորձաքննությունների բաժնի 2.0 փորձագետի թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար: [illegible]

Մրցութային հանձնաժողով

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ը հայտարարում է մրցույթ [illegible] փորձաքննությունների բաժնի 2.0 փորձագետի թափուր պաշտոնները զբաղեցնելու համար: [illegible]

Մրցութային հանձնաժողով

"ՖԻՆՔԱ" բարեգործական հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ

FINCA

Փոխատվական մասնագետի թափուր աշխատատեղի համար

Պահանջներն են

- բարձրագույն կրթություն (նախընտրելի է տնտեսագիտական)
- տարիքը՝ մինչեւ 30 տարեկան
- հաղորդակցման եւ շփման հմտություններ
- նվիրվածություն աշխատանքին
- ռուսերենի իմացությունը նախընտրելի է

Փոխատվական մասնագետները աշխատանքի են ընդունվում միկրոֆինանսական ապարեզում՝ Երեւանում եւ մայրաքաղաքին մոտ խաղաքներում աշխատելու համար:

Միկրոֆինանսական մասնագետի պարտականություններն են

- Հաճախորդների ներգրավում կազմակերպություն
- փոխառուի բիզնեսի գնահատում
- փոխառության վերահսկում՝ մինչեւ մարման վերջնաժամկետը

Փաստաթղթերը լրացնելու համար կարող եք դիմել հետեւյալ հասցեով՝
Ագաթանգեղոսի 2 ա (կրկեսի հարեւանությամբ)
հեռ. 58-48-63, 54-55-31/ 32
Փաստաթղթերը ընդունվում են մինչեւ 2006թ. հունվարի 27

Կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը դեկտեմբերի 27-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, հաստատեց ԿԲ զարգացման տեսլականը 2006-2008 թվականների համար:

ԿԲ կառավարման բարձրագույն մարմինը տրամադրեց ՀՀ տարածքում գործող բանկերին եւ օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերին ավտոմատ զանձման սարքավորումների միջոցով հանրային ծառայությունների դիմաց վարձավճարների եւ կանխավճարների ընդունման թույլտվություն:

ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՆՁՆԱՎՈՐՎԱԾ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄ

Տնտեսական յուրաքանչյուր նոր համակարգ ձեւավորում է յուրահատուկ կենսաթոշակային մոդել, որը պահանջում է անհրաժեշտ նախադրյալների ստեղծում, պետության գործառույթների համապատասխանեցում տնտեսական նոր կառուցվածքին:

Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաթոշակային համակարգն ունի լուրջ հիմնախնդիրներ, որոնք պահանջում են լուծման համակարգային մոտեցում: Այս տեսանկյունից կարեւորվում է այնպիսի ուղու ընտրությունը, որը կապահովի ձեւավորվող տնտեսական պայմաններին համարժեք կենսաթոշակային համակարգ:

Ընդհանուր առմամբ, կենսաթոշակային համակարգը պարունակում է երկու հիմնական հասկացությունների միասնություն՝ ապահովություն եւ ապահովագրություն:

Դրանցից առաջինը ապահովում է ապահովագրական համակարգում չընդգրկված անձանց կենսաթոշակային իրավունքը պետության միջոցների հաշվին: Երկրորդը՝ ապահովագրությունը, դա անձի անաշխատունակության, ծերության տարիների համար պարտադիր սոցիալական ապահովագրության միջոցով ֆինանսական ապահովությունն է աշխատունակ տարիների ընթացքում:

Սակայն պետք է հաշվի առնել մի առանձնահատկություն. այսօր մեր իրականության մեջ գործում է սոցիալական ապահովագրությունը, որի նպատակը հիմնականում ընթացիկ կենսաթոշակների վճարումն է: Այսինքն, այսօր կենսաթոշակները վճարվում են համերաշխության սկզբունքով, առանց խոսք առանձնացված կենսաթոշակային ապահովագրական համակարգի գոյության: Բաշխման կամ համերաշխության սկզբունքով կենսաթոշակային համակարգում պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումներն (կամ մասհանումները) անմիջապես ուղղվում են ընթացիկ կենսաթոշակների վճարմանը:

Կենսաթոշակային բարեփոխումների շրջանակներում իրականացվող լուրջ քայլերից է անհատական հաշվառման համակարգի ներդրումը Հայաստանի Հանրապետությունում, որի հիմնական առավելությունն այն է, որ հնարավորություն է տալիս անմիջական կապ ստեղծել աշխատողի աշխատավարձի, կուտակված ապահովագրական վճարների մեծության եւ ապագա կենսաթոշակի չափի միջեւ, ինչպես նաեւ խթանում է ապահովագրական վճարների հավաքագրման արդյունավետության բարձրացմանը եւ հնարավորություն տալիս հասնելու կենսաթոշակային համակարգի կայունացման: Այսինքն, անհատական հաշվառման համակարգը կենսաթոշակային համակարգում յուրաքանչյուր ապահովագրված անձի համար վերջինիս աշխատած ժամանակահատվածների, աշխատավարձի եւ դրանից Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարված պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին տեղեկատվություն պարունակող անհատական հաշվի ներդրումն է: Այս հաշվում արտացոլվող պարամետրերն իսկ հիմք են հանդիսանալու տվյալ անձին կենսաթոշակ նշանակելու համար (պետք է նկատել եւ մեկ հանգամանք. այս դեպքում կենսաթոշակի նշանակման համար այլեւս լրացուցիչ տեղեկանքներ ներկայացնելն ավելորդ կլինի):

Միաժամանակ, չափազանց կարեւոր է հասարակության կողմից սոցիալական ապահովագրության բովանդակության ճիշտ ընկալումը: Պետք է գիտակցել, որ այսօր մեր կողմից կատարվող ապահովագրական վճարները ոչ թե զուտ պետությանն անհրաժեշտ միջոցներ են, այլ մեր ապագա անաշխատունակ տարիների ապահովագրումն է: Այս մոտեցմամբ էապես կնվազեն նաեւ գործատուի մոտ ստվերային աշխատուժի առկայությունը եւ ստվերային աշխատավարձի վճարումը: Այսինքն, ընդունելով հետագայում կենսաթոշակի նշանակման ընթացքում ծագող հնարավոր խնդիրները, աշխատողն ինքն անձամբ շահագրգիռ կլինի գործատուի կողմից սոցվճարների պարտաճանաչ կատարման համար:

Իսկ ինչո՞ւ պարտադիր սոցիալական ապահովագրություն: Աշխարհի շատ երկրներում կառավարությունը պահանջում է, որ քաղաքացիները պարտադիր կերպով ձեւավորեն իրենց կենսաթոշակային խնայողությունները:

Խնդիրն այն է, որ բնակչության զգալի մասը կարող է կամավորության սկզբունքով կենսաթոշակային խնայողություններ չկատարել, ելնելով ոչ հեռատես լինելուց կամ այն սպասումներից, որ ծերության ժամանակ նրանք կստանան օգնություն այլ աղբյուրներից: Սա, իհարկե, հասարակության համար կարող է դառնալ մեծ բեռ: Ահա այս ամենից խուսափելու համար անհրաժեշտություն է դառնում ունենալ պարտադիր կենսաթոշակային ապահովագրության համակարգ:

Կարծում ենք՝ անհատական հաշվառման համակարգի կիրառումը եւ կնպաստի հասարակության կողմից պարտադիր սոցիալական ապահովագրության անհրաժեշտության գիտակցմանը:

ՀՀ ՍԱՊՀ արտաքին եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժին

Անհատական (անձնավորված) հաշվառում

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի մայիսի 12-ի «Պետական կենսաթոշակային սոցիալական ապահովագրության համակարգում անհատական (անձնավորված) հաշվառման ներդրումն ապահովող միջոցառումների մասին» թիվ 938-Ն որոշման՝ գործատուները, անհատ ձեռնարկատերերը, նոտարները եւ ֆիզիկական անձինք **Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի տարածքային ստորաբաժանումներ** անհատական հաշիվ բացելու մասին հայտերը պետք է ներկայացնեն աշխատանքային պայմանագիր կնքելուց հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում, իսկ **2004 թվականի համար տարեկան անհատական հաշվետվությունները՝ մինչեւ 2005 թվականի դեկտեմբերի 30-ը:** 2005թ. տարեկան հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետը 2006 թ. հունվարի 1-ից մինչեւ ապրիլի 1-ն է:

Տեղեկացնում ենք, որ հայտը եւ հաշվետվությունը սահմանված ժամկետում չներկայացնելը կամ սխալ տեղեկություններ հաղորդելը առաջացնում է վարչական պատասխանատվություն «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի համապատասխան հոդվածներով:

ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի հեռախոսային **«Թեժ գիծ ծառայություն»**
Սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամի աշխատանքների վերաբերյալ հարցերի, առաջարկությունների կամ բողոքների դեպքում

Զանգահարել «Թեժ գիծ ծառայություն»

հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝
080 080 343
080 080 353
Հեռախոսազանգը Երեւանից եւ բոլոր մարզերից անվճար է

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐՄԵՆՏԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻՆ

2006 թվականի փետրվարի 1-ից գործողության մեջ են մտնում հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության (dial up) ծառայությունների, ISDN-2 (2B+D)BRA 128 կբ/վ հիմնական եւ լրացուցիչ ծառայությունների, 2048 կբիտ/վ E-1 եւ ISDN 30B+D (PRA) թվային կապուղիների, միջազգային խոսակցությունների սակագների նոր գնացուցակները, որոնց ամբողջական փաթեթին կարող եք ծանոթանալ www.armentel.com ինտերնետային էջում, ինչպես նաեւ Արմենտելի բաժանորդների սպասարկման բոլոր բաժիններում:

Ստորեւ ներկայացնում ենք հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների գնացուցակները: Հայտնում ենք նաեւ, որ միջազգային խոսակցությունների սակագները (7:00-ից մինչեւ 23:00-ի ժամանակահատվածի համար), համաձայն նոր սակագների գնացուցակի իջեցվել են մոտավորապես 20%-ով:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԵՌԱԽՈՍԱՅԻՆ ԵՒ ԻՆՏԵՐՆԵՏ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՆԱՑՈՒՑԱԿ

Հ/Հ	Ծառայության անվանումը	Սակագին դրամ	ԱԱՀ	Սակագինը ԱԱՀ-ով դրամ
Գնային տարբերակ 1				
1	*Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար*			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	917	183	1100
1.2	Գործարար բաժանորդ	4000	800	4800
2	*Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը*	360 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	*1 րոպե տեղական խոսակցության սակագին*			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	361-րդ րոպեից մինչեւ 1600 րոպեն	4.17	0.83	5
3.1.2	սկսած 1601-րդ րոպեից	7.50	1.50	9
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	3613 361-րդ րոպեից մինչեւ 1600 րոպեն	4.17	0.83	5
3.2.2	սկսած 1601-րդ րոպեից	7.50	1.50	9
Գնային տարբերակ 2				
1	Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	4300	860	5160
1.2	Գործարար բաժանորդ	6250	1250	7500
2	*Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը*	1600 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	*1րոպե տեղական խոսակցության սակագին*			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	սկսած 1601-րդ րոպեից	7.50	1.50	9
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	սկսած 1601-րդ րոպեից	7.50	1.50	9
4	*Ինտերնետ հասանելիության ծառայության 1 րոպեի սակագին (անկախ ընտրված գնային տարբերակից)*			
4.1	Բնակիչ բաժանորդ	0.83	0.17	1
4.2	Գործարար բաժանորդ	0.83	0.17	1

Հիմնական տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների 1 րոպեի սակագները կիրառվում են սույն գնացուցակի 1,2 տարբերակներով սահմանված անվճար րոպեների չափաքանակները բաժանորդի կողմից օգտագործելուց հետո, անկախ տրամադրված անվճար րոպեների չափաքանակների օգտագործման ուղղություններից /Ինտերնետ հասանելիության ծառայություն, տեղական խոսակցություններ/:

Հիմնական տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների սակագների գնային տարբերակի ընտրության վերաբերյալ Բաժանորդը գրավոր /դիմումի ձեւով/ տեղյակ է պահում օպերատորին, ներկայացնելով դիմումը Արմենտելի բաժանորդների սպասարկման կետ, հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում: Բաժանորդների կողմից գնային տարբերակների ընտրության վերաբերյալ դիմում չներկայացնելու դեպքում ենթակա են կիրառման գնային 1-ին տարբերակով սահմանված սակագները:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

Ես ձեզասում եմ՝ կգա ոգու սով,
Եվ դուք կփաղցեք ծոխ սեղանի մոտ...
Ավ. Իսահակյան

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ՀՀ նախագահ պարոն Ռ. Քոչարյանին
ՀՀ ԱԺ նախագահ պարոն Ա. Բաղդասարյանին
ՀՀ վարչապետ պարոն Ա. Մարգարյանին
ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախագահ պարոն Ա. Մկրտումյանին
ՀՀ վերաքննիչ դատարանի նախագահ պարոն Տ. Մուկուչյանին
Այն դատավորներին, ովքեր մերժել են կենսաթոշակների պահանջների մասին հայցերը
ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան տիկին Լ. Ալավերդյանին
ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորներին
ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարար պարոն Ա. Վարդանյանին
ՀՀ կենսաթոշակային հիմնադրամի տնօրեն պարոն Վ. Խաչիկյանին
ՀՀ քաղաքական կուսակցությունների ղեկավարներին

Մեծարգո տիկնայք եւ պարոնայք

Ավարտվում է 2005 թվականը: Տարեմուտին Դուք ձեր ողջույնի խոսքն ու շնորհավորանքները կհղեք մեր ժողովրդին եւ կմոտենաք տոնական սեղաններին:

Սակայն թող հայտնի լինի ձեզ այն տագնապահարույց եւ անելանելի վիճակի մասին, որում հայտնվել են հազարավոր աշխատավորներ եւ տարեց քաղաքացիներ:

Հոգեւոր համոզմունքների պատճառով սոցիալական քարտերից հրաժարվող հազարավոր քաղաքացիների չեն վճարվել նրանց վաստակած մեկ տարվա աշխատավարձերն ու կենսաթոշակները:

Սոցիալական քարտերի մասին օրենքում գոյություն չունի այնպիսի դրույթ, որով սոցիալական քարտերը պարտադիր լինեին բոլորի համար: Բացի այդ՝ այս մեկ տարին ցույց տվեց, որ սոցիալական քարտերի համակարգը չի արդարացնում իրեն, որեւէ նկատելի առաջընթաց չի բերել: Փոխարենը՝ հազարավոր քաղաքացիներ մատնվել են սովամահության: Ցնցված դատարանները անտրամաբանորեն մերժել են թվով 12 կենսաթոշակառուների հայցերը իրենց կենսաթոշակների վճարման պահանջի մասին, այնուամենայնիվ, դատական գործերի թիվը տարբեր մարզերում արդեն անցել է 50-ը:

Պաշտպանելով մեր երկրի այդ իրավահավասար քաղաքացիների՝ սեփական համոզմունքներ ունենալու եւ դրանք պնդելու սահմանադրական իրավունքները, մենք բազմիցս այս հարցը բարձրացրել ենք ձեր առաջ, սակայն անարդյունք:

Ելնելով ստեղծված ծանր կացությունից՝ մենք կոչ ենք անում ձեզ՝ մինչեւ Սուրբ Ծննդյան տոներ շտապ միջոցներ ձեռնարկել լուծելու այդ հարցը՝ անհապաղ վճարելու քաղաքացիների մեկ տարվա աշխատավարձերն ու կենսաթոշակները: Դուք այդպիսի մարդասիրական քայլով՝

1. Կփրկեք հազարավոր ընտանիքների սովամահությունից՝ նախատոնական այս օրերին ոչ միայն խոսքով ջերմացնելով նրանց օջախները:
2. Վերջ կտաք ավելացող դատական գործերին եւ կվերականգնեք հազարավոր քաղաքացիների հավատն ու նվիրվածությունը հայրենիքին:
3. Կկանխեք երկրին պատիվ չբերող տասնյակ դատական գործերի հոսքը Ստրասբուրգի մարդու իրավունքների դատարան:

ԳԵՎՈՐԳ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
Հայկական սահմանադրական իրավապաշտպան կենտրոն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ կողմից հայտարարված Աբովյանի ԳՍՊԿ վերանորոգման եւ արդիականացման տեխնիկատնտեսական հիմնավորման մշակման աշխատանքների մրցույթի

«Հայռուսգազարդ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը 2006 թ. ընթացքում նախատեսում է կատարել Աբովյանի ԳՍՊԿ վերանորոգման եւ արդիականացման տեխնիկատնտեսական հիմնավորման (ՏՏՀ) մշակման աշխատանքներ:

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ գնումների կենտրոնական հանձնաժողովը հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու Աբովյանի ԳՍՊԿ վերանորոգման եւ արդիականացման տեխնիկատնտեսական հիմնավորման (ՏՏՀ) մշակման աշխատանքներ ARG-05-13 մրցույթին, որը տեղի կունենա 2005 թ. դեկտեմբերի 27-ից մինչեւ 2006 թ. փետրվարի 9-ը:

Մրցույթներում հաղթող կճանաչվի այն մասնակիցը, որի մրցութային առաջարկը կբավարարի առաջադրվող պահանջները եւ կառաջարկի աշխատանքների նվազագույն գինը:

Մրցույթներին մասնակցության հրավերը կարելի է ստանալ «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ վարչական շենքում (Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան-375091, Թբիլիսյան խճուղի 43, հեռ./ֆաքս (37410) 294-888, 294-783):

Մրցույթների մասնակցության հայտերը պետք է ներկայացնել ռուսերեն «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ, ոչ ուշ քան (տեղական ժամանակով) 2006 թ. փետրվարի 9-ը, ժ. 11.00 (Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան-375091, , Թբիլիսյան խճուղի 43, 4-րդ հարկ, տեխնիկական վարչություն, հեռ./ֆաքս (37410) 294-888, 294-783):

ОБЪЯВЛЕНИЕ
о тендере на разработку технико-экономического обоснования восстановления и модернизации Абовянской СПХГ, объявляемом ЗАО "АрмРосгазпром"

Закрытое Акционерное Общество "АрмРосгазпром" предусматривает в течение 2006 г. осуществить разработку технико-экономического обоснования восстановления и модернизации Абовянской СПХГ.

Центральная Комиссия по закупкам ЗАО "АрмРосгазпром" приглашает Вас на участие в тендере ARG-05-13 на разработку технико-экономического обоснования восстановления и мо-дернизации Абовянской СПХГ, который состоится с 27 декабря 2005 г. по 9 февраля 2006 г.

Победителем будет признан Участник, представивший конкурсное предложение, удовлетворяющее требованиям тендера и имеющее наименьшую стоимость.

Приглашения на участие в тендерах можно получить в центральном офисе ЗАО "АрмРосгазпром" (Республика Армения, г. Ереван-375091, Тбилисское шоссе 43. тел./факс: (374 10) 294-888, 294-783).

Заявки на участие в тендере нужно представить на русском языке в ЗАО "АрмРосгазпром" (Республика Армения, 375091, г. Ереван, Тбилисское шоссе 43, 4 этаж, Техническое управление, тел./факс: (374 10) 294-888, 294-783) не позднее 11.00 (местное время) 9 февраля 2006 г.

Դովլաթյանները սրտի խոր կսկիծով հայտնում են ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս

Վռամ Վաղինակի Դովլաթյանի

մահը:

Քաղաքացիական հոգեհանգիստը՝ դեկտեմբերի 28-ին, ժամը 13.00-ին ակադեմիայի նախագահության շենքից:
Հուղարկավորությունը՝ ժամը 14.00-ին նույն վայրից:

«Ազգ» օրաթերթի խմբագրակազմը ցավակցում է Դովլաթյան ընտանիքին եւ հանգուցյալի բոլոր մյուս հարազատներին:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 27.12.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Գինդ» տպագրատանը: